VAPAUS

Ilmestyy tiistaina ja torstaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Second class mail registration No. 1076 — VAPAUS, 102 Elm Street West, Sudbury, Ontario

No. 90 — Vol. LIII vuosikerta | Sudbury, Ont. | Tiistai, syysk. 30 p. — Tuesday, Sept. 30, 1969

Bell-yhtiö korottaa puhelinmaksuja

Ottawa. — Yleistä hinnankorotuslupaa anonut Bell of Canada yhtiö sai lopultakin maanantaina luvan korottaa kaukolinjapuhelujen, rekisteeraamattomien puhelimien ja erinäisten palvelujen hintoja, vaan ei yleisiä puhelinmaksuja.

Canadan transporttikomissionin hyväksymien hinnankorotusten perusteella Bell-yhtiö tulee saamaan noin $27.5 miljoonan lisätulot vuodessa. Bell-yhtiö ylläpitää miltei kaikkia puhelinlinjoja Ontariossa ja Quebecissa. Yhtiö vaati hinnankorotuksia mistä se olisi saanut lisätuloja $83.6 miljoonaa vuosittain.

Vuosien 1959-1968 aikana Bell-yhtiö on saanut liiketoimintansa normaalin kasvun perusteella nostetuksi vuosivoittonsa yli kaksinkertaisesti eli $50 miljoonasta $114 miljoonaan ja pääomatulonsa 5.9 prosentista 6.9 prosenttiin.

Ontariossa ja Quebecissa nyt voimaan astuviin kaukopuhelujen hinnankorotuksiin sisältyy seuraavaa:

— Yleinen viiden sentin korotus tavallisesta 3-minuutin korkeintaan 35 mailin matkan puhelusta, mikä suoritetaan numerotaulua käyttäen. Tämä tarkoittaa, että henkilö, joka soittaa 22-26 mailin etäisyyteen joutuu korotuksen jälkeen maksamaan 3 minuutin puhelusta 35 senttiä nykyisen 30 sentin asemasta.

— Kaikki "henkilöltä henkilöön" suoritettavat kaukopuhelut nousevat 25-40 senttiä riippuen matkan pituudesta. Esimerkiksi Montrealin ja Toronton välillä nousee tällaisten puhelujen maksu $2.40:stä $2.80:een. Jokaisesta lisäminuutista (3 minuutin jälkeen) on maksettava 45 senttiä nykyisen 40 sentin asemesta.

— Missä puhelun järjestämisessä tarvitaan puhelunvälittäjien apua, silloin astuu voimaan yleinen 25 sentin korotus matkan pituudesta välittämättä.

— Puhelimen numerotaulua käytetyn kaukopuhelun taksat yli 35 mailin pituiselta matkalta pysyvät ennallaan.

Rekisteeraamattomien puhelinten kuukausimaksuun tulee yleinen 50 sentin korotus.

Canada kannattaa Kiinan jäsenoikeuksien palauttamista YKssa jos Tukholman tunnustamis-neuvottelut onnistuvat

CANADA "TUKEE" JA SAMALLA EPÄRÖI

United Nations. — Täällä maanantaina antamansa sanomalehtihaastattelun yhteydessä ulkoministeri Mitchell Sharp sanoi, että Canadan asenne Kiinan jäsenoikeuksien palauttamiskysymykseen on sidottu Tukholmassa käytäviin neuvotteluihin siitä vaihdetaanko Canadan ja Kiinan välillä diplomaattiedustajia.

Canada tulee kannattamaan Kiinan tuloa YK:hon, jos nämä maat vaihtavat diplomaattiedustajia keskenään, selitti mr Sharp, mutta Canadan tukea ei välttämättä kielletä silloin, jos Ottawa ja Peking epäonnistuvat "tunnustamisneuvotteluissa".

"Jos me pääsemme sopimukseen diplomaattiedustajain vaihtamisesta, silloin olisi täysin epäjohdonmukaista äänestää Kiinan jäsenoikeuksien palauttamista vastaan", selitti mr Sharp.

Mutta väärin olisi otaksua, että jos Tukholmassa nyt käynnissäolevat neuvottelut epäonnistuvat, silloin Canada peruuttaa automaattisesti kannatuksensa ehdotukselle, jonka perusteella Kiinalle myönnettäisiin YK:n jäsenoikeudet.

VOWilta protesti USAn ydinkokeesta

Halifax. — The Voice of Women of Canada lähetti viikonlopulla USA:n senaatin ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajalle William Fulbrightille sähkösanoman, jossa protestoidaan lokakuun 2 päiväksi aiottua ydinpommikoetta Amchitka-saarella, Alaskassa.

Mainitun naisjärjestön presidentti mrs Muriel Duckworth sanoo sähkösanomassaan, että tämä ydinkoe aiotaan suorittaa maanjäristysalueella. Se vaarantaa ympäristöä ja elämää, hän toteaa.

Thieun tavoitteena on edelleen "voiton" saavuttaminen aseilla

Hänen "voitto"-tavoittelunsa sanotaan vaikeuttavan Nixonin hallituksen asennetta Pariisin rauhankonferenssissa

Saigon. — Presidentti Nguyen Van Thiu julisti viikonvaihteessa, että Saigonin hallitus ei tyydy "voittoa heikompaan ratkaisuun."

Hänen lausuntonsa, mikä tukee joko tarkoituksellisesti tai sattumalta niitä yhdysvaltalaispiirejä, jotka haluavat pitkittää Vietnamin sotaa, sanotaan räjäyttäneen toiveet Vietnamin sodan lopettamisesta lähitulevaisuudessa.

Presidentti Thieu ilmaisi käsityskannan, että Vietnamin sota ei lopu vuoden 1970 loppuun mennessä. Samalla kenraali Thieu tähdensi, että hän ei tule yhtymään kokoomushallitukseen Kansallisen vapautusrintaman edustajain kanssa.

"Mikäli Yhdysvallat sanoo meille jonakin päivänä, että hyväksykää kokoomushallituksen muodostaminen kommunistien kanssa silloin tulen minä sanomaan, kiitos vain ja me tulemme jatkamaan taisteluja voittoon asti," sanoi kenraali Thieu amerikkalaislehtien valituille kirjeenvaihtajille.

Puhuen Pariisin neuvotteluista Thieu ilmaisi mielipiteen ettei mitään läpimurtoa tapahdu" elleivät kommunistit luovu taipumattomuudestaan" tai jos Saigonin ja USAn hallitukset eivät pääse sopimukseen USAn joukkojen kotiuttamisesta ja kokoomushallituksen muodostamisesta.

"Jos me tekisimme sen," hän sanoi USAn asevoimien kotiuttamiseen ja kokoomushallituksen muodostamiseen viitaten, "kommunistit tulisivat varmaan suostumaan. Mutta me emme voi sitä tehdä."

Presidentti Thieun asenne tuntuu olevan ristiriidassa Nixonin hallituksen julkaisemien tavoitteiden kanssa ja täysin yhdenmukainen niiden amerikkalaispiirien kanssa, jotka haluavat Vietnamin sodan jatkamista.

Lausuntonsa yhteydessä kenraali Thieu esitti epämääräisen hyväksymisensä sille, että USA voi vetää suuren määrän asevoimiaan pois Vietnamista vuoden 1970 loppuun mennessä, jos USA täyttää Saigonin armeijan tarpeet aseistuksen ja muiden materiaalien kohdalta.

Presidentti Thieu esitti nämä USAn "haukkoja" puoltavat lausuntonsa aikana jolloin Pariisin rauhanneuvottelut ovat umpikujassa ja Washington on joutunut lisääntyvässä määrässä arvostelun kohteeksi niin koti- kuin ulkomaillakin.

Pommiräjäytys pormestarin kodissa

Montreal. — Montrealin kaupungin itäpäässä sijaitseva pormestari Jean Drapeaun koti joutui aikaisin maanantaiaamuna pommiräjäytyksen kohteeksi ja poliisit arvioivat pommin voimamäärän vastanneen noin 10 pötköä dynamiittia.

Mr Drapeau oli räjähdyksen tapahtuessa muualla kaupungissa sijaitsevassa ravintolassaan. Hänen vaimonsa ja 21-vuotias poikansa olivat nukkumassa talon toisessa kerroksessa, mutta säilyivät vammoitta, vaikka räjähdys särkikin ikkunoita jopa kahden katunelion päässä.

Poliisit lopettivat viikkoa aikaisemmin ympäri vuorokauden kestäneen pormestarin talon vartioinnin ja sanoivat, että pommi oli asetettu talon kellarikerrokseen johtavaan portaikkoon. Alustavat tutkimukset osoittavat, että talo tuhoutui pommituksessa niin pahoin, jotta se on rakennettava kokonaan uudestaan.

Poliisit aloittivat pormestarin talon vartioinnin viime kesänä Montrealissa tapahtuneen pommi räjähdyssarjan jälkeen. Viime uudenvuoden aattona löydettiin pormestarin viraston ulkopuolelta pommi, joka saatiin kuitenkin purettua.

Toistaiseksi ei ole ilmoitettu olevan mitään johtolankoja pommituksen suorittaneen henkilön tai henkilöiden kiinnisaamiseksi.

Huumausainetta ja sitten henki pois

Saigon. — Kuutta amerikkalaista Green Beret-upseeria tullaan syyttämään erään vietnamilaisen miehen huumaamisesta, minkä jälkeen heidän sanotaan ampuneen tämän miehen pistoolilla ja sitoneen vahvalla kettingillä sekä upottaneen rumiin mereen, tiedoitettiin USA:n armeijan taholta viikon lopulla.

Tämä on ensimmäinen kerta kun USA:n armeija on antanut mitään yksityiskohtaisempia tietoja niistä syytteistä, joita nostetaan näitä erikoisjoukkojen upseereja vastaan.

Suuri vakoilujuttu esille Sveitsissä

Bern. — Sveitsissä paljastettiin viikonlopulla mahdollisesti maan historian suurin vakoilujuttu. Eräs sveitsiläinen suihkumoottorispesialisti pidätettiin Bernissä ja häntä syytetään siitä, että hän on myynyt yli $200,000 arvosta tietoja Israelille. Näitä tietoja sanotaan tarvitun Israelin Mirage-taistelukoneiden huoltamiseksi sen jälkeen kun Ranska lopetti mainittujen koneiden myynnin Israelille.

Ottawa. — Pääministeri Pierre Trudeau vihjasi viikonlopulla, että Canada yrittää saada muut maat tunnustamaan luoteisväylällä olevan ikuisen jään Canadan maa-alueeksi saadakseen täten tunnustetuksi Canadan suvereenisuuden arktisilla alueilla.

Boliviassa tapahtui sotilasvallankaappaus

Uuden hallituksen sanotaan olevan "vasemmistolaisen"; välit kireät Yhdysvaltain kanssa

La Paz, Bolivia. — Sotilasjuntta kukisti presidentti Luis Adolfo Siles Salinasin hallituksen viikon lopulla ja ilmoitti samalla, että kenraali Alfredo Avando Candia on ryhtynyt vasemmistolaiseksi sanotun uuden hallituksen presidentiksi.

Noin 24 tuntia vallankaappauksen jälkeen näytti ilmeiseltä, että uusi sotilashallitus aikoo johtaa maan lujalle kansalliselle linjalle, jonka sanotaan nojaavan vasempaan. Vallankaappaus oli veretön ja entisen presidentin sanottiin poistuneen maasta Chileen.

Kenraali Candian johtaman hallituksen ensimmäisessä tiedonannossa vihjattiin laajaan ulkomaalaisten teollisuuslaitosten ja öljyteollisuuden kansallistuttamiseen sekä kaivostyöläisten ja muiden alojen työläisten olojen parantamiseen.

Yhdysvaltalaisten omistama Bolivian Gulf-öljy-yhtiö on ainoa täydellisesti ulkomaalaisten omistama öljy-yhtiö Boliviassa.

Paikalliset tarkkailijat vertasivat viikonlopulla Bolivian uutta sotilashallitusta 11 kuukauden ikäiseen Perun sotilashallitukseen.

Perun hallitus on ajanut ohjelmaa, joka on suunnattu sisäisten olojen parantamiseen ja uudistettuun ulkopolitiikkaan, mikä on aiheuttanut jatkuvaa välien kiristymistä USA:n kanssa.

Uusi Bolivian hallitus julisti myös — samoin kuin Perunkin hallitus lokakuussa 1968 — että se tulee etsimään mahdollisuuksia diplomaattisuhteiden luomiseksi sosialististen maiden kanssa

Julkaistuaan viikonlopulla pitämänsä kokouksen jälkeen 18 kohtaa käsittäneen ohjelmansa uusi Bolivian hallitus antoi kaksi ensimmäistä asetusta. Yksi niistä mitätöi 14 vuotta vanhan öljylain, sillä perusteella, "että sen on laatinut meille ulkomaalaiset lakimiehet ulkomaalaisten omistuksessa olevien yhtiöiden etujen mukaisesti".

Toisessa asetuksessa luvataan palkankorotuksia tinakaivosmiehille.

Bolivian kongressiin itsenäisenä valittu Marcel Quiroga Santa Cruz, joka on vaatinut öljyohjelman uudistamista, nimitettiin kaivos- ja öljyministeriksi. Kenraali Ovando, 54, on Bolivion asevoimien entinen ylipäällikkö.

SUHTEET KATKAISTIIN

Washington. — Eräs USA:n ulkoministeriön puhemies sanoi täällä viikonlopulla, että Yhdysvaltain ja Bolivian diplomaattisuhteet on keskeytetty toistaiseksi. Hän nimitti Bolivian sotilasvallankaappausta "taka-askeleeksi demokraattisessa kehitysprosessissa."

Bolivia on yksi niistä Etelä-Amerikan maista, jolla ei ole suoranaista yhteyttä valtamereen.

Nyrnbergin "vaalipuhe"

Nyrnberg, Länsi-Saksa. — Yli 10,000 mielenosoittajaa pakoitti perjantaina viranomaiset peruuttamaan täällä esitettäväksi aiotun Adolf von Thaddenin viimeisen vaalikampanjapuheen. Poliisit puskivat toistamiseen mielenosoittajia takaisin ja uusnatsipuolueen johtaja jätti puheensa pitämättä.

Inco ja teräs umpikujassa

Toronto. — International Nickel-yhtiön ja United Steelworkers of America-union väliset palkka- ja työehtosopimus neuvottelut ovat olleet umpikujassa viime viikon tiistaista lähtien ja suoranaista tapaamistä ei ole järjestetty osapuolien välille ennen lokakuun 1 päivää.

Inco "korotti" viime tiistaina työläisille tekemäänsä aikaisempaa tarjousta 5 sentillä, mutta unio nimitti sitä häpeälliseksi toimenpiteeksi.

Yhtiö väittää tähänastisen tarjouksensa edustavan $1.17 tuntipalkankorotusta 3-vuotisen sopimuksen aikana, mutta unio sanoo ettei yhtiön tarjous ole edes dollaria.

KAKSI SUURPUOLUETTA MELKO TASAVÄKISIÄ LÄNSI-SAKSASSA

Kansleri Kiesingerin puolue menetti kannatusta ja voi joutua oppositioon; uusnatseille tuli "vesiperä"

Bonn. — Länsi-Saksan sunnuntaisten vaalien lopullinen äänten lasku osoittaa, että vain sosialidemokraattien äänimäärä oli kasvanut toisten parlamenttipuolueiden menettäessä jossakin määrin kannatustaan. Yleisenä käsityksenä oli maanantai-iltana, että hallitusasemaa tavoitteleva sosialidemokraattinen puolue muodostaa todennäköisesti yhdessä vapaitten demokraattien kanssa Länsi-Saksan uuden kokoomushallituksen, ja että kansleri Kurt Kiesingerin kristillisdemokraattinen puolue joutuu nyt ensimmäisen kerran oppositioon.

Kristillisdemokraatit saivat 242 edustajapaikkaa (46.1 prosenttia äänistä), Willy Brandtin johtama sosialidemokraattinen puolue 224 edustajapaikkaa (42.7%) ja vapaat demokraatit 30 edustajapaikkaa (5.8%). Yhteenlaskien sosialidemokraateilla ja vapailla demokraateilla on 12 edustajapaikan enemmistö Länsi-Saksan alahuoneessa.

Bonn. — Länsi-Saksan sunnuntaisten vaalien tulokset olivat maanantaiaamuna siksi epätäydelliset, että kukaan ei voinut varmuudella sanoa, mitkä puolueet voivat tulevan kokoomushallituksen muodostaa.

Varmaa on kuitenkin se, että mikään puolue ei päässyt enemmistöasemaan. Kysymys on siitä, jatketaanko nykyistä "suurten" eli hallitsevana voimana olleen Kristillisdemokraattisen ja sosialidemokraattisen puolueen kokoomushallitusta, vai voiko Kristillisdemokraattisen puolueen johtaja, kansleri Kurt Georg Kiesinger paikata aikaisemmin hajoitettuja siltoja ja muodostaa kokoomus hallituksen Vapaitten demokraattien kanssa.

Toisaalta tiedetään, että kanslerin paikkaa tavoitteleva sosialidemokraattisen puolueen johtaja, nykyinen ulkoministeri Willy Brandt voi puolueensa nyt saaman kannatuksen perusteella muodostaa kokoomushallituksen Vapaitten demokraattien kanssa.

Maanantaiaamuun mennessä oli kuitenkin melko varmaa, että uusnatsilaisen ohjelman omaava Adolf von Thaddenin puolue — Kansallinen demokraattipuolue — ei voittanut yhtään ainoata edustajapaikkaa. Se sai kuitenkin varoittavasti toista miljoonaa ääntä. Länsi-Saksan perustuslaki määrittelee, että mikään puolue ei saa yhtään edustuspaikkaa, ellei se saa kansallisesti viittä prosenttia annetuista äänistä. Tietokoneiden arviointien mukaan oli ilmeistä, että von Thaddenin johtama oikeistolaispuolue ei tätä prosenttimäärää saavuttanut.

Mikäli sosialidemokraatit ja vapaat demokraatit voivat kokoomushallituksen muodostaa — mikä on vielä kyseenalainen asia — silloin joutuu kansleri Kiesingerin johtama kristillisdemokraattinen puolue oppositioasemaan ensimmäisen kerran Länsi-Saksan valtion muodostamisen jälkeen v. 1949.

Tietokoneiden epävirallisten "ennusteiden" perusteella näytti maanantaiaamuna siltä, että Kristillisdemokraattinen puolue saa 244 paikkaa, Sosialidemokraattinen puolue 223 paikkaa ja Vapaitten demokraattien puolue 29 paikkaa.

Kalkista halpa ja tehokas aine saastutusta vastaan?

Vanha ulkokäymälämenetelmä johti tärkeään keksintöön levän kasvun ehkäisemiseksi

Toronto. — Kalkin käyttömenetelmä ulkokäymäläin hajun poistamiseksi antoi Ontarion vesiresurssikomissionin (OWRC) tiedemiesryhmälle läpimurtoavaimen taistelussa vesistöjen saastutusta vastaan.

Tosiasiassa OWRC sanoo, että lisäämällä kalkkia likavesien käsittelyyn saadaan fosfaatti poistetuksi jätteistä 92 prosenttisesti. Fosfaatti on pääasiallisin levää (algae) kasvattava aine.

Lisäämällä tonni kalkkia miljoonaan gallonaan jätevettä (sewage) saadaan nestettä (vettä) "mikä on puhtaampaa kuin se vesi mitä joissakin yhdyskunnissa käytetään" selittää komissionin tutkimustyön johtaja A. J. Harris.

Hän sanoo, että tämä uusi menetelmä poistaa jätteistä levän (algaen) pääasiallisimman ravintoaineen. Mr Harris sanoo että järvi- ja jokivedestä löytyy typpeä (nitrogen) ja muita kasviravintoja, mutta fosfaattia on vain maassa. Käsiteltyjen jätevesien mukana menee vesistöihin fosfaattia mikä ravitsee levää.

Uuden menetelmän avulla saadaan jätevesistä poistetuksi fosfaatti 92-prosenttisesti.. Nykyisten menetelmien mukaan se tulee poistetuksi vain 37-prosenttisesti, selittää mr Harris.

Hän huomioi, että kalkkia käytettiin aikaisemmin laajassa mittakaavassa ulkokäymälöissä. Kalkki tappoi bakteerit ja samalla hajun.

Kalkin käyttö jätevesien alkeiskäsittelyssä johtui enemmän vahingosta kuin suunnittelusta, selittää mr Harris.

Me oletimme, että kalkin lisääminen alkeiskäsittelyyn tappaisi biologisen kehityksen. Vain sen

(Jatkuu sivulla 4)

ONTARIOSSA FARMAREITA 2/3 "LIIAN PALJON"

North Bay. — Ontariossa sanotaan olevan liian paljon farmareita. Tosiasiassa maatalousvirkailijat sanovat että joka kolmesta farmarista on kaksi liian paljon Ontarion maakuntahallituksen apulaismaatalousministeri Everett Biggs sanoi viime viikolla täällä, että Ontarion sadastatuhannesta (100,000) farmarista on noin kaksi kolmasosaa (noin 66,000) sellaisessa asemassa että heidän tulisi tunnustaa realiteetit ja jättää farminsa.

Puhuen viime keskiviikkona Pohjois-Ontarion maitotalousyhdistyksen kokouksessa mr Biggs sanoi, että vuoteen 1980 mennessä Ontarion maakunnan talous voi ylläpitää ainoastaan 35,000 farmaria.

Nyt Ontariossa olevasta 100,000 farmista on vain murto-osa sellaisia joiden kyntöala on yli 600 eekkerinalaa mitä yleisesti pidetään alimpana eekkerinalamääränä voittoa tuottavan maanviljelyn kannalta.

Mr Biggs sanoi Ontariossa olevan yli 16,000 farmia, joiden kyntöala on paljon tätä alimmaisrajaa pienempi. Näillä farmareilla on häviökortit alusta pitäen, sanoi puhuja.

Hän sanoi, että 4 prosenttia Ontarion farmareista tuottaa 35 prosenttia tämän maakunnan kaikista maataloustuotteista ja toisaalta, että 36 prosenttia farmareista saa tuloikseen vähemmän kuin $2,500 vuodessa.

VIIME TIEDOT

Bonn. — Maanantai-iltana tiedoitettiin, että Länsi-Saksan markka on vapautettu rajoituksista mikä tarkoittaa asiantuntijain selitysten mukaan sitä, että Länsi-Saksan markka on nyt revalvoitu noin 5-prosenttisesti. Samalla tiedoitettiin Lontoossa, että Yhdysvaltain dollari on nyt kovan devalvaatio-vaatimuksen kohteena.

Toronto. — Oppositiopuolueiden toimesta esitetään Ontarion lainlaatijakunnan istunnon kokoonnuttua, että tämän maakunnan kovin kalliiseen ja sekavaan medicareen (OHSIP) pitäisi tehdä tarpeellisia muutoksia. Liberaalipuolue tulee vaatimaan, että OHSIPin rekisteerausaikaa pidennetään huonosti järjestetyn rekisteerauskampanjan johdosta ainakin marraskuun ensimmäiseen päivään asti. NDP tulee vaatimaan OHSIPin korkeitten kuukausimaksujen alentamista ja sitä, että yksityiset vakuutusyhtiöt sivuutetaan medicare-maksujen perimis- ja maksutehtävien palvelusta.

Washington. — Kiina suoritti kolmannen kolmen megatonnin voimaisen atomivoimaräjäytyksen maanantaina. Tämän tiedon antoi Yhdysvaltain atomivoimakomissioni. Se oli Kiinan ensimmäinen atomivoimaräjäytys atmosfäärin alakerroksissa viime joulukuun jälkeiseltä ajalta.

Washington. — Yhdysvaltain asevoimien ministeri Stanley Resort vapautti eilen kuusi Green Beretin miestä joita syytetään Saigonissa yhden vietnamilaisen murhaamisesta ja murhatun miehen ruumiin mereen "hautaamisesta". Hän perusteli tätä vapautuspäätöstä sillä, että Yhdysvaltain keskustiedustelupalvelu (CIA) on kieltänyt antamasta jäsenilleen todistajalupia lokakuussa pidettäväksi aiottuun sotaoikeuteen.

MUUTOKSIA TSHEKKOSLOVAKIAN KP.n JOHDOSSA

Praha. — Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen keskuskomitea julkaisi sununtai-iltana tiedoitteen missä selostetaan, että Varsovan maiden asevoimien lähetys Tshekkoslovakiaan oli tarpeellinen toimenpide.

Samalla tiedoitettiin, että kommunistisen puolueen johdossa on tehty useita henkilövaihdoksia sisältyen siihen se, että entinen pääsihteeri Alexander Dubcek, joka on edelleen keskuskomitean jäsenenä, jää pois puolueen puhemiehistön jäsenyydestä.

Tshekkoslovakian virallinen uutistoimiston Cetekan julkaiseman tiedokkeen mukaan Dubcek tulee jäämään pois myös liittovaltion parlamentin puhemiehen tehtävistä.

Pääministeri Oldrich Cernik, jonka hallitus erosi viime lauantaina, antoi viikon lopulla tiedon uuden hallituksensa jäsenistä.

Uutistoimisto Cetekan julkaisemassa lausunnossa sanotaan kommunistisen puolueen kaskuskomitean hyväksyneen lausunnon missä vapautetaan Varsovan liiton liittolaismaat kaikista moitteista siitä kun liiton muiden jäsenmaiden asevoimia lähetettiin Tshekkoslovakiaan elokuun 20 pnä 1968.

"Missään tapauksessa se ei ollut hyökkäystoimenpide kansaa vastaan" sanotaan hyväksytyssä lausunnossa. Varsovan maiden asevoimien silloiset edesottamiset olivat toimenpiteitä Tshekkoslovakian sosialismin puolustamiseksi vastavallankumouksellisia oikeistolaisia ja sosialismin vastaisia voimia vastaan, sanotaan puolueen virallisesti hyväksymässä lausunnossa.

Asevoimien Tshekkoslovakiaan lähettämisen taustana oli "sosialististen maiden yhteiset edut..." sanotaan lausunnossa ja todetaan, että Varsovan liiton asevoimat eivät ole missään tapauksessa miehitysvoimien tehtävissä Tshekkoslovakiassa.

Tämä keskuskomitean päätös mitätöi virallisesti viime vuonna julkaistun päätöksen, missä arvosteltiin Varsovan liiton maita elokuun tapauksista v. 1968.

Dubcekin läheinen henkilö, Josef Smyrkovski tuli nyt sivuutetuksi keskuskomitean jäsenyydestä, samoin eräitä muita henkilöitä. Puolueen jäsenyydestä on erotettu kenraali Vaclav Prchlik. Omasta pyynnöstään vapautettujen joukossa on Josef Spacek, jota on sanottu Dubcekin hallituksen "järkitrustiksi".

Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen puhemiehistön uusiksi jäseniksi on valittu mr Kempny, Josef Koracak, Drahomir Kolder, Uldrich Svestka ja Antpnin Kapek.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. EKLUND Manager: E. SUKSI
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published twice weekly: Tuesdays and Thursdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69.
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Second Class Mail registration Number 1076
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk: $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. $3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. $11.50, 6 kk. $6.25

Oikeutta nikkelityöläisille

Yli 80 päivää sitten alkanut Incon työnseisaus jatkuu yhä upporikkaan kaivosyhtiön johdon vaatien työläisiltään asiallisesti puhuen "ehdoitta antautumista".

Viikon lopulla tiedoitettiin virallisesti, että yhtiön noin 18,000 lakkolaista Sudburyssa ja Port Colbornessa edustava terästyöläisten unio oli esittänyt ehdotuksen, tarkoittaen se vaatimusten alentamista, ja että Inco puolestaan oli "korottanut" tarjoustaan.

Union vaatimusten alentamismäärästä ei ole saatu mitään virallisia tietoja. Mutta epävirallisten tietojen — eräitten kaivosmiesten puheitten — mukaan oli alentanut vaatimuksiaan peräti 30 sentin määrällä ja sen vastineeksi oli Inco tarjonnut ainoastaan 4.5 sentin korotusta entisen lisäksi 3-vuotisen sopimuksen perusteella.

Kun huomioidaan se, että nikkeliteollisuuden työläisten palkat ovat viimevuosina jääneet syviin kuoppiin ja toisaalta huimasti kohonneet hinnat ja verot, niin tätä yhtiön tarjousta voidaan pitää loukkauksena, ei vain nikkeliteollisuuden työläisiä vaan kaikkia canadalaisia kohtaan. Noin puolentoistasadan miljoonan vuosivoittoja kahmiva amerikkalaisyhtiö voi, ja sen tulee maksaa säädyllisen palkan canadalaisille työläisilleen jotka tekevät erittäin vaativaa työtä terveydellekin hyvin epäedullisissa olosuhteissa. Canadalaiset pitävät nikkelityöläisten — ja tämä koskee yhtä hyvin Falconbridgen kuin Inconkin miehiä — vaatimuksia oikeutettuina ja sangen kohtuullisina. Sitä samaa ei voida kuitenkaan sanoa Incon (ei Falconbridgen) tähänastisista tarjouksista.

Tosiasiassa Incon palkkatarjous on paljon pienempi miltä se yhtiön selostusten perusteella näyttää. Incon puhemiehet väittävät, että viimeisimmän tarjouksen perusteella sen työläiset saisivat kaikkiaan $1.17 arvoisen korotuksen tunnilta 3-vuotisen sopimuksen perusteella. Teräsunion puhemiehet osoittavat kuitenkin, että varsinaisen palkankorotustarjous 3-vuotisen sopimuksen perusteella on ainoastaan 76 senttiä tunnilta.

Lisäksi tulisi erinäisiä rahaetuisuuksia, joiden arvo oilsi työläisille yhdessä varsinaisen palkankorotuksen kanssa noin 95 senttiä tunnilta. Loppuosa (noin 22 senttiä) Incon tarjouksesta perustuu "hokkus-pokkus" meriselityksiin joiden yhteydessä käytetään "impact" menetelmää, selittävät kaivostyöläiset.

Näihin "impact", korotuksiin sisältyy muun muassa seuraavanlainen olettamus: Jos työläinen tekee jatkuvasti 2 tuntia viikossa ylityötä, hän saa siitä palkankorotuksen perusteella suuremman korvauksen kuin aikaisemmin, ja sillä on siis "impact" vaikutus palkkatasoon. Muut samantapaiset impact-korotukset ovat vaikean nurkan takana ja kovan työn pantteina. Selvää on, että ne eivät saa huonoon palkka-asemaan jääneitä kaivostyöläisiä erikoisemmin innostumaan.

Incon ja Falconbridgen johtajat istuvat suurien rahasäkkien päällä samalla kun työläiset joutuvat kiristämään edelleen vöitään. Samaan aikaan Canadan hallitusviranomaiset, niin Ottawassa kuin Torontossakin, katselevat kädet ristissä miten nikkelityöläisiä yritetään lakon pitkittämisen avulla näännyttää ja siten taivuttaa huonon sopimuksen hyväksymiseen.

Toisaalta on esimerkiksi Uuden Demokraattisen puolueen NDP:n Ontarion johtajan, Donald MacDonaldin toimesta esitetty syytös, että Yhdysvaltain hallitus tukee Incon työväenvastaista asennetta ja kantaa osavastuun siitä, ettei yhtiön toimesta ole vieläkään ryhdytty rehdissä mielessä neuvottelemaan palkka- ja muista kiistoista.

Jos koskaan niin nyt tarvitaan työläisten yhtenäisyyttä ja solidaarisuutta Canadan nikkelinkaivajien tueksi. Kaikkien canadalaisten tulee nyt sanoa sekä maakunta- että liittohallitukselle mahdollisemman selvästi ja kuuluvasti, että niiden velvollisuus on tukea näiden työläisten oikeutettuja vaatimuksia ja ryhtyä osaltaan painostamaan näitä upporikkaita yhtiöitä säädylliseen sopimukseen, työläistensä kanssa.

Jos nikkeliyhtiöt kieltäytyvät kuuntelemasta tässä asiassa kansan tahtoa, silloin ei hallituselimillä ole muuta mahdollisuutta kuin kansallistaa nikkeliteollisuus ja sanoa Incon ulkomaalaisille omistajille, että canadalaiset haluavat olla isäntinä omassa maassaan.

Aina vain päin mäntyä

Ontarion maakuntahallitus näyttää menneen medicare-asiassa taas päin mäntyä — ja lisää häränpyllynheittoja ja vikapistoja on ilmeisesti tulossa.

John Robartsin konservatiivinen hallitus on vastustanut — upporikkaiden vakuutusyhtiöiden hyväksi, se muistettakoon — kynsin ja hampain kansallista sairaushuoltoa, eli Medicarea. Lopulta tilanne kehittyi kuitenkin sellaiseksi, että pääministeri Robartsin asenne tuli kestämättömäksi. Niinpä sitten tapahtui, että Ontario päätettiin liittää medicaren huomisesta, eli lokakuun 1 päivästä lukien.

Mutta Robartsin yhtenä ilmeisenä tarkoituksena on muokata medicare niin kehnoksi kuin suinkin mahdollista, että ontariolaiset saataisiin perusteellisesti vihamielisiksi koko suunnitelmaa kohtaan. Tässä mielessä medicaren, eli OHSIPn, maksut on määritelty korkeimmiksi kuin missään maakunnassa. Siinä mielessä kuitenkin — ja tietenkin vakuutusyhtiöiden hyväksi — Ontarion hallitus muuni yhdessä liittohallituksen kanssa sopimuksen, jonka perusteella vakuutusyhtiöt tulivat loppujen lopuksi tässä maakunnassa medicare-maksujen perijöiksi ja myös lääkärimaksujen suorittajiksi.

Kaiken lisäksi asianomaisessa laissa säädettiin, että OHSIP maksaa vain 90 prosenttia lääkäriyhdistyksen hyväksymästä taksoista, ja että potilaiden on itse maksettava 10 prosenttia, mikäli lääkärit tällaisen veloituksen heille esittävät.

Tässä vaiheessa pääministeri Robarts esitti viime viikolla huippuluokkaan kuuluvan "toteamuksen". Pääministeri Robarts sanoi "vasta nyt saaneensa tietää", että hänen oman hallituksensa OHSIP-laissa on kohta mikä kieltää ontariolaisilta oikeuden ottaa lisävakuutusta, mikä korvaisi ne mahdolliset lääkärilaskut, ylivelotukset, kuten sanotaan, mitä OHSIP ei maksa.

Olisi luullut, varsinkin Middlesex South vaalipiirin opetusten jälkeen, että pääministeri Robarts olisi esittänyt ko. lakia muutettavaksi ainakin niin, että OHSIP maksaa lääkärinmaksut kokonaan. Mutta näin ei tapahtunut. Sen sijaan hän sanoi esittävänsä lainlaatijakunnan nyt alkavalle istunnolle sellaista muutosta, että ontariolaiset voisivat sittenkin hankkia niitä "lisävakuutuksia", mitkä korvaisivat ne menot, joita OHSIP ei maksa, ja mikä tärkeintä, antaisi lisää saalistusmahdollisuuksia ihmisten sairauksien kustannuksella vakuutusyhtiöille. Se antaisi lisää mahdollisuuksia niille, jotka haluavat romuuttaa koko medicaren ja nostaisi terveyshuollon suuria menoja nykyistäkin korkeammalle.

Tarkoitus on ilmeinen. Ontarion asukkaat on saatava vihamielisiksi koko medicarea kohtaan. Tällaista politikointia on päättävästi vastustettava ja samalla annettava toryjen tietää, että Middlesex South vaalipiirin tapaukset tulevat toistumaan kautta linjan tulevissa vaaleissa.

Vaaleihin on kuitenkin pitkä aika. Siksi pitäisi yleisen mielipiteen painostuksella vaatia 100-prosenttisia läkärienmaksuja, OHSIP-maksujen tuntuvaa alentamista tai niiden kokonaan poistamista ja lisäksi sitä, että vakuutusyhtiöt on sivuutettava OHSIP-maksujen kerääjien ja suorittajien asemasta.

Sairaudet sota-aseina

Amerikkalaisten omien ilmoitusten mukaan Yhdysvallat on vienyt v. 1964-69 Kaakkois-Aasiaan n. 6 miljoonaa kiloa kaasua. Tänä vuonna määrärahoja kemiallista sotaa varten Vietnamissa on tuntuvasti lisätty. Washington Post kirjoittaa, että puolustusministeriö levittää erikoisohjeita kemiallista sodankäyntiä varten. Vietnamissa oleville amerikkalaisille joukoille selitetään yksityiskohtaisesti, miten kaasua on levitettävä helikoptereista, milten sitä voi käyttää ammuksissa jne.

PELKKÄ KOSKETUS RIITTÄÄ

Amerikkalaiset lentokoneet levittävät kasvullisuutta tuhoavia myrkkyjä kymmenien tuhansien hehtaarien laajuisilla alueilla Vietnamissa. Myrkyllisillä kaasuilla savutetaan ihmiset ulos suojakaivannoista, joihin he pakenevat pommituksia. Etelä-Vietnamissa palvelevat lääkärit kertovat uhreista, joiden iho on niin voimakkaasti saastunut, että pelkkä ihon kosketus tai yli kolmen minuutin oleskelu samassa huoneessa potilaan kanssa aiheuttaa ulkopuolisessa pahoinvointikohtauksen.

Kaasu- ja bakteeriaseiden vaara ei rajoitu vain Vietnamiin. Yhdysvalloissa herätti levotonta kohua, kun Utahin valtiossa lähellä armeijan koekenttää 6400 lammasta tuhoutui tuntemattomaan myrkytykseen. Kongressissa nousi melu, kun tuli tunnetuksi, että armeija aikoo kuljettaa 27,000 tonnia bakteriologisten ja kemiallisten aseiden 'ylijäämävarastoa" maan halki upottaakseen sen valtamereen New Jerseyn rannikon läheisyydessä. New Republic-lehden mukaan tästä määrästä oli 12,000 tonnia pommeja, jotka sisältävät hermoja lamauttavaa kaasua. Mainittiin, että armeija halusi vapautua niistä, koska säiliöt olivat kuluneita ja alttiita vuodon vaaralle.

OKINAWAN ONNETTOMUUS

Tänä kesänä 24 amerikkalaista sotilasta ja yksi vapaaehtoisesti pestautunut työläinen joutuivat Okinawalla sairaalaan myrkyllisen kaasun vuodon uhreina. Onnettomuus tapahtui USAn tukikohdassa. Puolustusministerin ilmoituksen mukaan kaasu oli hermoja lamaannuttavaa GV-kaasua ja vuoto tapahtui armeijan kemiallisten joukkojen 267:nnen osaston varastoissa. Mainittu kaasu keksittiin Saksassa toisen maailmansodan aikana. Hitlerin tuhoeduttua keksintö vietiin Yhdysvaltoihin, missä sitä armeijan toimesta on kehitetty edelleen.

Yhdysvalloilla on 429 sotilastukikohtaa eri puolilla maailmaa. Okinawa ei varmaankaan ole ainoa, jonne on sijoitettu kemiallisia ja bakteriologisia aseita.

Kun ensimmäiset tiedot tulivat Okinawan onnettomuudesta, Wall Street Journal kirjoitti, että vuotanut kaasu oli "VX"-nimistä. Tähän ei saatu virallista vahvistusta, mutta ilmeisesti myös sitä kaasua on USAn varastoissa. "VX" on öljymäistä ainetta, joka voi säilyä levitysipaikalla, maassa, rakennuksissa ja kasvillisuudessa useita kukausia. Tämä aine on tehoavampi kuin "GV". Muutaman milligramman hengittäminen johtaa kuolemaan muutamassa sekunnissa. Suurempi annos iholla tappaa ihmisen muutamassa minuutissa.

ERISTYSAIKA 100 VUOTTA

Viel eräs esimerkki bakteriologisten aseiden vaarasta. Toisen maailmansodan alussa Skotlannin lounaispuolella sijaitsevalle saarelle levisi siperialaisen ruton bakteereja. Yli neljännesvuosisata on kulunut ja saarelle pääsy on edelleen ankarasti kielletty. Tiedemiehet laskevat, että saaren eristysajan täytyy kestää 100 vuotta. Jos taas esimerkiksi salmonella-bakteereita, jotka aiheuttavat vaikeita suolistotauteja leviää puoli kiloa 5 miljoonaan litraan vettä, puoli lasillista tätä vettä aiheuttaa ihmisruumiissa vakavan myrkytyksen.

Tällä hetkellä kulutetaan suunnattomat määrät varoja ja inhimillistä energiaa, tiedemiesten parhaita aivoja yhä vaarallisempien mikro-organismien keksimiseksi, sellaisten, joita ei voitaisi torjua tunnetuilla lääkkeillä ja antibioottisilla aineilla. Kehitetään viruksia, jotka tunkeutuvat mahdllisimman syvälle elimistöön, niin että niitä on vaikea torjua. Nämä keksinnöt ovat tietenkin äärimmäisen salaisia. Jos joku keksii torjunta-aineen, sekin on äärimmäisen salainen. Sveitsiläinen lehti "Tribune de Lausanne" nimitti bakteeriasevarastoja 'itsemurha-arsenaaliksi".

ITSEMURHA-ASEITA EUROOPASSA

Okinawan onnettomuus herätti voimakkaita reaktioita useissa maissa, joissa Yhdysvalloilla on sotilastukikohtia. Lontoolainen Times-lehti kirjoitti että "Japanin hallituksella ei ollut mitään tietoa siitä, että USA:n joukot pitävät myrkkykaasuja Okinawalla" ja esitti kysymyksen: "Pitävätkö amerikkalaiset samanlaisia kaasuja varastoissaan Englannissa?" Länsi-Saksassa kristillisdemokraattisen puolueen parlamentinjäsen Hedda Häuser esitti liittohallituksen vastattavaksi kysymyksen, pitävätkö paikkansa "tiedot, että USA:lla on Länsi-Saksan alueella kaasuaseita, jotka äskettäin aiheuttivat onnettomuuden Okinawalla?" USA:n puolustusministeriön edustaja on itsepintaisesti kieltäytynyt vastaamasta, ilmoitti "Die Welt"-lehti. 25 pnä heinäkuuta 1969 Bonnin hallituksen lehdistö- ja tiedotusosaston johtaja ilmoitti, että 'vaikka liittohallituksella ei ole tietoa amerikkalaisten bakteriologisten ja kemiallisten aseiden käytöstä Saksan liittotasavallan alueella, se pitää kuitenkin loogisena sellaista mahdollisuutta". 2. 8. 1969 valtiosihteeri Diehl lausui lehdistölle, että Yhdysvallat on tuonut Saksan liittotasavallan alueelle sotilaallisiin tarkoituksiin varattuja myrkyllisiä aineita NATO-sopimuksen mukaisesti. Myös amerikkalainen senaattori Richard MacCarthy ilmoitti lehdistölle, että Länsi-Saksan Bundeswehr saa USA:lta tappavaa hermokaasua vastoin v. 1954 sopimusta, jonka mukaan Länsi-Saksa ei saa tuottaa eikä pitää hallussaan kemiallisia aseita.

Tässä yhteydessä on paikallaan muistaa kesäkuussa tapahtunut Reinin veden laaja myrkyttyminen, jonka aluksi selitettiin johtuneen hermokaasun vuodosta, mutta myöhemmin ilmoitettiin syyksi kasvimyrkky.

JÄLLEEN IG-FARBEN

Länsi-Saksasta DDR:ään siirtyneet tiedemiehet, tri Petras ym ovat paljastaneet Länsi-Saksassa suoritettavan puolustusministeriön johdolla pitkälle vietyjä salaisia bakteriologisen aseen valmisteluja. Tässä yhteydessä mainittiin kemiallisen yhtiön IG-Farbenin nimi. Tämä yhtiö tunnettiin hyvin Nurnbergin sotarikosoikeudenkäynnissä. Siellä sen johtajat tuomittiin keskitysleirivankien käytöstä orjatyövoimana ja loppuun kulutettujen ihmisten tuhoamisesta kaasukammioissa Cyklon-B-kaasulla.

Tässä on hirvittävä vaara koko ihmiskunnan elämälle. Bakteriologiset ja kemialliset aseet ovat halpoja kustannuksiltaan, niitä voidaan levittää helposti ja huomaamatta. Mutta jos ne leviävät, kuka pysähdyttää ne, ennen kuin koko ihmisrotu saastuu?

Yhä uudelleen Neuvostoliiton ja muiden maiden edustajat ovat vaatineet noudattamaan jo v. 1925 solmittua kansainvälistä Geneven protokollaa, jolla kiellettiin bakteeri- ja myrkkykaasujen käyttö sota-aseena. Kaikkien maiden hallitukset — mm. Yhdysvaltojen — eivät ole allekirjoittaneet tätä sopimusta.

YK VAROITTAA

Aseistariisuntakomitea Genevessä on pohtinut tätä kysymystä YK:n pääsihteeri U Thant varoitti vakavasti raportissaan koko ihmiskuntaa uhkaavasta vaarasta. Raportti oli koottu aineistosta, jonka olivat valmistaneet tiedemiehet ja asiantuntijat kemian, lääketieteen, bakteriologian ja mikrobiologian aloilta 13 maasta. "Ajatus, että bakteriologista (biologista) asetta voidaan määrätietoisesti käyttää tautien levittämiseen, herättää kauhua" sanoi U Thant. V. 1966 ja 1968 YK:n yleiskokous kehotti "kaikkia hallituksia mitä tiukimmin noudattamaan Geneven protokollaa" ja esitti, että kaikki hallitukset yhtyisivät siihen.

Suomen Rauhanpuolustajat järjestö on useaan otteeseen kiinnittänyt huomiota bakteriologisten ja kemiallisten aseiden vaaraan. Viime toukokuussa Itämeren kansojen rauhankokous Riiassa kehotti vetoomuksessaan tehostamaan yhteistoimintaa kaikkien ydin-, biologisten ja kemiallisten aseiden kokeiden tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämiseksi.

PASSIIVISUUS LISÄÄ UHKAA

Maailman Rauhankokouksessa Berliinissä viime juhannuksen maissa käsiteltiin myös laajalti bakteriologisten ja kemiallisten aseiden vaaraa. Useat tiedemiehet esittivät siitä raporttejaan. Aseidenriisuntakysymyksen pääalustaja neuvostoliittolainen professori Emelianov kiinnitti huomiota siihen, että näiden aseiden vaara on sitäkin suurempi, koska varastot jatkuvasti kasvavat ja yhä useammat ihmiset, tällä hetkellä jo sadattuhannet, pääsevät käsiksi näihin joukkomurhan välineisiin. Uhkaa lisää ihmisten passiivisuus ja toivekuvitelma, että jotkut toiset pelastaisivat heidät kuolemanvaaralta, sanoi prof. Emelianov. Joko ihmiset tuhoavat joukkomurha-aseet tai nämä aseet tuhoavat ihmissuvun. Muuta tietä ei ole, korosti alustaja.

Maailman Rauhankokouksen aseistariisuntakomitean laajassa selonteossa vaaditaan kaikkia hallituksia allekirjoittamaan vuoden 1925 Geneven protokolla. Yksimielisesti tuomittiin Yhdysvaltain kemiallinen sodankäynti Vietnamissa. Komitea vetosi asiassa kaikkiin parlamentteihin ja hallituksiin kemiallisten aseiden valmistamisen, varastoinnin ja käytön ehdottomaksi kieltämiseksi. Se kehotti tiedemiehiä kaikissa maissa olemaan osallistumatta tällaisten aseiden valmistukseen ja varoittamaan suurta yleisöä salaisista suunnitelmista tällä alalla sekä näiden aseiden käytön kauhistuttavista seurauksista.

USA menetti 5 helikopteria

Saigon. — Etelä-Vietnamin Kansallisen vapautusrintaman sotilaat ampuivat maanantaina alas viisi amerikkalaisten joukkojen helikopteria, joista kolme USA:n jalkaväkihyökkäyksen aikana Que Son laaksossa Da Nangin lähellä.

Helikopterilaivueiden sanottiin kuljettaneen jalkaväkijoukkoja mäkiselle alueelle, noin 34 mailin päähän Da Nangista etelään. Jalkaväkijoukkojen sanottiin joutuneen heti taisteluihin vapautusrintaman sotilaiden kanssa.

Samanaikaisesti tiedoitettiin, että jättiläismäiset USA:n B-52 pommikoneet pudottivat 1,000 tonnia pommeja lähelle demilitarisoitua aluetta.

Hongkong. — Pohjois-Vietnamin uutistoimisto tiedoitti viikonlopulla, että Kiina ja Pohjois-Vietnam ovat allekirjoittaneet uuden taloudellisen ja sotilaallisen sopimuksen vuodelle 1970.

Uutistiedossa sanottiin, että Kiina antaa sopimuksen puitteissa Pohjois-Vietnamille taloudellista ja sotilaallista apua, jota ei tarvitse maksaa takaisin.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Eeli Ritola, Pottsville, Ont. täyttää keskiviikkona, lokakuun 1 pnä 73 vuotta.

Bertha Kummu, Sudbury, Ont. täyttää sunnuntaina, lokakuun 5 pnä 71 vuotta.

Lempi Rajala, New Liskeard, Ont. täyttää lauantaina, lokakuun 4 pnä 84 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Kirjeitä

RAHALLA SAA JA HEVOSELLA PÄÄSEE

Vapauden syysk. toisen päivän numerossa asiallisesti selostettiin NDP:n vaalihäviötä B.C. maakuntavaaleissa. Selostukseen lisättäköön vielä: Isoraha aina voittaa on sanonta ja se pitänee paikkansa mainituissa vaaleissakin. Dollareita käytettiin rutkasti vaali-agitatiossa. "Sokkerit", purjehtivat "freeenterprisen" nimissä valtaan. Sillä ei ollut vaikeata saada dollareita vaali-agitationsa tehostamiseksi isoilta pojilta. Sanomalehtien selostuksen mukaan "sokkerit" saivatkin miljoonan dollaria (toisten tietojen mukaan enempikin) äänestäjien aivopesuun. Ja monta kertaa kun "pestään" niin vähemmän harkitsevaan se vaikuttaa.

Maakuntahallituksen dollareitakin käytettiin aivopesuun runsaskätisesti. Pääministeri Bennetin johdolla filmattiin ympäri B.C:tä teollisuuslaitoksia: sähkö-, kaasu-, öljy- ym laitoksia; kaikkea mitä mukamas creditterit ovat aikaan saaneet sen seitsemäntoistavuoden aikana minkä se on poliittisena ollut. Filmaus tuli maksamaan $50,000; lisäksi kustannettiin kuvitettu kirjanen mainostamaan hallituksen saavutuksia. Credittierien kannattajatkaan eivät likikään kaikki hyväksyneet Bennetin menettelyä verodollareitten tuhlaamisessa.

Filmissä, kirjasessa tietenkin jätettiin sanomatta amerikkalaisten rahamohikaanien osuus B.C:n taloudelliseen nousuun, "hyvinvointisena" maakuntana. Ei sanottu, että ne omistavat öljy- ja kaasutuotannon. Että amerikkalaisten ostamilla obligatioilla on rakennettu valtavia voimalaitoksia ja patoja. Että puutavaratuotannossa suuri osuus kuuluu amerikkalaisille.

Mainittakoon kuinka lutvikkaasti esim. kaasujakelu on järjestetty: Asuimme Fort St. Johnissa (pohjoisB.C:ssä) jonka ympäristöllä öljy- ja kaasukaivokset sijaitsevat ja puhdistamot niiden liepeillä. Kaasu maksoi 60 c 1,000 kuutiojalkaa. Vanocuverissa 32c ja Yhdysvaltain rajalla (amerikkalaisille) 22c. Kaasun putkilinja Fort St. Johnista Vancouveriin on 700 mailia. Summa: amerikkalaiset kaasunkuluttajat ovat Bennetin ottopoikia. Samanlainen suhde sähkön kulutukseen nähden. Amerikkalaiset saavat nimittäin sähköäkin B.C:stä.

— Agri, Ladysmith, B.C.

Kysymyksiä ja vastauksia

Kysymys: Onko totta että vanhuudeneläketuloilla elävän miehen ei tarvitse ostaa nykyistä Ontarion valtiossa olevaa $3.00 kalastuslupaa?

— Tiedosta kiitollinen pian eläkkeelle joutuva.

Vastaus: Ei. Kaikkien 19 vuotta täyttäneiden ontariolaisten sunnuntaikalastajien pitää nyt maksaa huvistaan veroa ostamalla tämän $3.00 hintaisen kalastus luvan. Ei korkea ikä eikä varattomuus auta tämän veron maksussa. Naisten ei tarvitse sitä veroa maksaa.

PÄIVÄN PAKINA

LAILLISTA MAANTIEROSVOUSTA

hommaa. Kun henkilölle sanotaan, että "raha tai henki", niin silloin helliävät tavallisesti rahakukkaron nuorat.

Mutta aina eivät rosvot uhkaa välittömästi henkirievun riistämisellä. Tosiasiassa nykyisenä sivistyskautena ovat rosvotkin "sivistyneet".

Meille kerrotaan, että yhdysvaltalaisille ja canadalaisille alamaailman pomoilla on fronttina "lailliset liikelaitokset", joiden suojissa harjoitetaan vieläkin suurempia "voittoja" tuottavaa "liiketoimintaa", mikä ei aivan kirkasta päivänvaloa siedä, kuten esimerkiksi huumausaineiden kaupustelua, prostituuttien "välittämistä", monenlaista kiristystä, sisältyen siihen suunnattoman korkeat korot lainoista jne.

Onpa sanottu, että näiden alamaailman miesten ja naisten "laillisten" ja "laittomien" liiketoimien välillä on niin leveä "harmaa vyöhyke", että tavallisten kuolevaisten on vaikea nähdä missä on laillisuuden ja rikollisuuden rajamaa.

Entäs ne, joiden mottona on: oikein tai väärin kokoon käärin?

Heidän liiketoimintansa pysyttelee luonnollisesti kokonaisuudessaan "laillisuuden" puitteissa ja tuloksena on, että paljon omistavat ottavat niiltä joilla vähän on — niin farmareilta kuin muiltakin työtätekeviltä.

Tässä yhteydessä kiintyy huomio ensisijassa elinkustannusten suureen nousuun, nimenomaan ruokatavarain hintojen hirmuisen suureen kohoamiseen.

Hintojen korotusta on monopolistien toimesta puolusteltu mm. sillä, että "kustannukset" ovat kohonneet.

Ruokatavaran tuotannon alalla ovat farmarien tulot laskeneet prosentuaalisesti vuodesta vuoteen ja se on tietenkin vähentänyt niitä "kustannuksia". Mutta siitä huolimatta ovat ruokatavarain hinnat kohonneet jatkuvasti. Tämä siitäkin huolimatta vaikka myllytys-, pakkaus-, kuivaus- ja muilla valmistusaloilla on teknologisen kehityksen ja automatisoinnin johdosta työvoiman määrä vähentynyt huimaavasti.

Joku siis korjaa satumaisen suuria satoja sekä kuluttajain että farmarien kustannuksella.

Ottakaamme tuorein esimerkki valloista. Syyskuun 22 pnä Washingtonista lähetetyssä AP:n tiedonannossa selitetään asian tätä puolta seuraavasti:

Ruoan saantikustannukset farmarilta perheenemännälle ovat nousseet 160-prosenttisesti kahden vuosikymmenen aikana vieden nyt kaksi kolmasosaa amerikkalaisten ruokalaskusta.

Siis 2 dollaria kolmesta menee ruokatavaraa välittäville ja tuottajille eli farmarille vain 1 kolmannes! Mutta lainatkaamme uutisia edelleen.

Kaksikymmentä vuotta sitten, jolloin amerikkalaiset käyttivät $45 miljardia ruokatavaran ostoihin vuodessa, farmari sai siitä $20 miljardia ja välittäjät $25 miljardia.

Nyt, jolloin maan vuotuinen ruokalasku on $90 miljardia, välittäjä saa siitä $60 miljardia ja farmari $30 miljardia.

Toisin sanoen hintojen suuresta noususta huolimatta Yhdysvaltain farmarien tuotannostaan saama hinta on kasvanut vain $10 miljardilla (50-prosenttisesti) mutta välikäsien (suurten monopoliyhtiöiden) osuus on kasvanut $35 miljardilla (roimasti yli 100-prosenttisesti).

Tästä, monopoliasemassa olevien välikäsien summattomasta voittoilusta johtuu se, minkä mrs. Jan Stophlettin kerrotaan ilmaisseen seuraavalla laskumerkillä:

"Minun kuukausinen ruokalaskuni v. 1964 oli keskimäärin $135, mutta nyt maksaa sama ruokatavaramäärä $275.00.

Kaksikymmentä vuotta sitten (1949) paunan painoisen leivän keskinkertainen hinta oli 13.5 senttiä — nyt 22.9 senttiä. 1949 vähittäismyyjä sai leivästä 2.2 senttiä, nyt 5 senttiä. 1949 sai leipuri ja tukkuliike leivästä 6.3 senttiä, nyt 12.2 senttiä.

Vuonna 1949 meni leivän vähittäismyyntihinnasta 1.7 senttiä jauhamiseen, viljan käsittelyyn ja kuljetukseen. Nyt menee 2.4 senttiä.

Vuonna 1949 farmari sai tällaiseen leipään menevästä vehnästä ja muista ravintoaineista kuten sokerista ja kuivatusta maidosta 3.3 senttiä, nyt hän saa saman verran, eli 3.3 senttiä.

Toisin sanoen, leivän hinta on 20 vuoden aikana tasaluvuissa puhuen kaksinkertaistunut mutta farmarille siitä menevä osuus on pysynyt muuttumattomana!

Ja siitä huolimatta on työläistenkin keskuudessa ihmisiä jotka pitävät farmareita ainakin osittain "syyllisenä" korkeisiin hintoihin ja toisaalla myös niitä, jotka eivät näe, tai eivät tahdo nähdä, monopoliyhtiöt, jotka maantierosvoja vähän siivommalla tavalla roja vähän siivommalla tavalla tyhjentävä myös kuluttajaväestön taskut. — Känsäkoura.

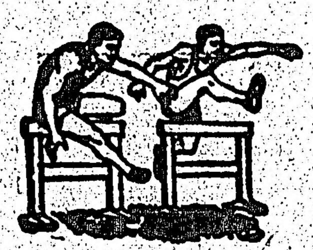

Urheilua

Puolalaisen saalis 6MM- ja EM-kultaa

Varsova. — Yhteensä kuusi MM- ja EM-kultaa valloitti 34-vuotias puolalainen veteraaninostaja Waldemar Bastranowski painonnoston MM- ja EM-kisojen kevyessä sarjassa viime tiistai-iltana Varsovassa. Baszanowskin kolme maailman ennätystä nostivat kotiyleisön riemun kattoon.

Paikalla olleet 2,000 katsojaa nousivat seisomaan ja lauloivat vanhaa puolalaista laulua "eläköön hän sata vuotta", kun Baszanowski saavutti yhteistuloksen 445 kg ja paransi siten viidellä kilolla omissa nimissään ollutta entistä ME-tulosta.

Baszanowski voitti MM- ja EM-kultaa myös tempauksessa ja työnnössä ME-tuloksin 136 kg ja 170.5 kg. Kumpikin tulos ylittää puolella kilolla hänen omissa nimissään olleet entiset ennätykset.

Tempausennätys syntyi ylimääräisellä nostolla varsinaisen kilpailun ulkopuolella. Sääntöjen mukaan työntötuloksiksi laskettiin 170 kg.

Tuloksia EM-kisoista

KOLMILOIKKA:

1) Viktor Sanejev N-liitto 17.34 2) Zoltan Czifra Unkari 16.85, 3) Klaus Neumann Itä-Saksa 16.68, 4) Carol Corbu, Romania 16.56, 5) Nikolai Dudkin N-liitto 16.46.

100 M MIEHET:

1) Valeri Borsov N-liitto 10.4, 2) Alain Sarteur Ranska 10.4, 3) Philippe Clerc Sveitsi 10.5, 4) Gerard Fenouil Ranska 10.7, 5) Hermann Burde Itä-Saksa 10.7.

100 M. NAISET:

1) Petra Vogt Itä-Saksa 11.6, 2) Wilma van den Berg Hollanti 11.7, 3) Anita Neil Englanti 11.8, 4) Valerie Peat Englanti 11.8, 5) Karin Zaltzer Itä-Saksa 11.8.

KIEKONHEITTO:

1) Hartmut Loseh Itä-Saksa 61.32, 2) Richard Bruch Ruotsi 61.08, 3) Lothar Milde Itä-Saksa 59.34, 4) Ludvig Dadek T-slovakia 59.30, 5) Vladimir Ljatshov N-liitto 59.10.

Porvarillinen näkemys urheilun tulevaisuudesta:

Sosialistisen järjestelmän ylivoimaa urheilulämässä

Moskova. — Meillä on vain yksi ainoa melontavalmentaja — neuvostoliittolaisilla heitä on kaksituhatta. Parin vuoden kuluttua ei meillä ole mitään aihetta tällaisiin kilpailuihin, sanoi eräs ruotsalainen melontajoukkueen johtajista melonnan EM-kisoissa Moskovassa jokin aika sitten.

Muiden pohjoismaiden edustajien mielipiteet olivat samankaltaisia. Melonnan EM-kisat osoittivat, kuinka itäeurooppalaiset valtiot ja erityisesti Neuvostoliitto tulevat täydellisesti hallitsemaan kärkisijoja. Mutta niin ovat harjoitusolotkin täysin toisenlaisia Neuvostoliitossa kuin Pohjoismaissa.

Taustalla on yksinkertaisesti maailman parhaiten järjestetty ja voimakkaimmin valvottu urheilujärjestelmä. Se käsittää yli 50 miljoonaa kansalaista. Tästä määrästä löytyvät lahjakkuudet, joita hoidetaan järjestelmällisesti kohti maailman huippua. Tätä työtä tehdään samalla perusteella kuin pidetään normeja teollisessa viisivuotissuunnitelmassakin.

Kykyjen seulonta tapahtuu urheilun suurjuhlissa, spartakiadeissa, joita voidaan pitää kansallisina olympialaisina.

Spartakiadit järjestetään joka neljäs vuosi, ja ne käsittävät koko laajan Neuvostoliiton valtion. Ensimmäiset kilpailut pidetään kyläkohtaisina, sieltä siirrytään piirikilpailuihin alueellisiin kilpailuihin ja edelleen osavaltioiden omiin kilpailuihin, joista parhaat pääsevät mukaan koko valtakuntaa koskeviin suurjuhliin spartakiadeihin.

Vuoden 1967 virallinen tilasto spartakiadeista antaa kuvan mittasuhteista: osanottajia oli 69,2 miljoonaa. Loppukilpailuissa spartakiadeissa saavutettiin 16 maailman- ja Euroopan ennätystä eri lajeissa.

Urheileminen on Neuvostoliitossa helppoa ja halpaa. Valtion tuki urheilulaitoksiin ja varusteisiin on noussut vuosi vuodelta. Urheilu on massaliike, jota sekä valtio että kommunistinen puolue tukevat erittäin tehokkaasti. Täällä ei nähdä mitään eroa urheilulla ja politiikalla.

Kommunistipuolueen ohjelmassa sanotaan selvästi ja perusteellisesti, että urheilu on eräs kohta "uuden neuvostoihmisen" luomisessa, ja kansainvälisillä urheilukentillä on tämän uuden ihmisen tehtävänä osoittaa ylivoimaisuutensa kapitalistisen yhteiskunnan edustajiin nähden.

Siinä missä pohjoismainen amatööriurheilija uhraa vapaa-aikaansa, lomansa ja usein melko suuria summia omia varojaan, saa hänen neuvostoliittolainen kilpailijansa kaiken valmiina.

Kaikki varusteet ovat ilmaisia — tähän luettuna mm. selaiset kalleudet kuin purjeveneet purjehtijoille. Ohjaajien ja valmentajien palkat maksetaan ammattiyhdistysten —jotka hoitavat suurimman osan kaikesta urheilusta — tai valtion varoilla. Kilpailumatkat ovat maksuttomia urheilijoille, samoin ruoat ja majoitus matkoilla. Ainoa vaatimus on jäsenyys urheiluseurassa, jonka jäsenmaksu on tavallisesti 30 kopeekkaa (noin $0.35) vuodelta.

Lupaava neuvostourheilija voi laskea hyväkseen vapaan koulutuksen tai työnteon täydellä palkalla niin kauan kuin on aktiiviurheilijana. Hän saa opintostipendejä koulutustaan varten ja voi sekä harjoitella että kilpailla ilman, että menettää palkastaan mitään.

Vuonna 1968 oli neuvostoliittolaisissa urheiluseuroissa 54,093,-490 jäsentä. Tämä on 23,1 prosenttia asukasluvusta ja merkitsee fyysisen kunnon kehitysohjelmassa suurinta maailmassa. Kaikki nämä seurojen jäsenet eivät kuitenkaan ilmeisesti ole aktiiveja. Maan virallinen uutistoimisto Tass ilmoitti 9. elokuuta ns. fyysisen kulttuurin päivänä, että 45 miljoonaa ihmistä osallistui päivän tilaisuuksiin.

Kommunistinen nuorisojärjestö Komsomol toimii voimakkaasti nuorten urheilijoiden parissa. Vuosittain Komsomol järjestää kautta maan erilaisia urheilumerkkikokeita kolmessa eri ikäluokassa: 14—15-vuotiaiden, 16—18-vuotiaiden ja yli 19-vuotiaiden sarjoissa. Virallisesti ilmoitettiin näitä merkkejä suoritetun vuonna 1967 yhteensä 11,912,800.

Toimien ulkoministeri Mitchell Sharpin käskystä Canadan USA:n suurlähettiläs A. E. Ritchie varoitti USAta, että Washington on vastuussa kaikista niistä mahdollisista vahingoista, joita lokakuun 2 päiväksi suunniteltu Aleutian-saaren ydinkoeräjäytys voi aiheuttaa. Räjähdyksen voimamääräksi on sanottu yksi megatonni, mikä vastaa miljoonaa tonnia TNT:tä.

TULIPUNAISET
RUUSUT
Karl Lehdon
MUISTOLLE
E. ja W. Säilä
Scarborough Ontario

Karl Lehtoa muistellen

Hän kuoli syyskuun 20 pnä 1969.

Täällä Torontossa ei ole enää monta suomalaista kuluvan vuosisadan ensimmäisten vuosien ajalta. Melkein kaikki ovat saaneet ikuisen rauhan ja nukkuvat uuden kotimaansa mullassa.

Silloin kun K. Lehto saapui tänne 1902 oli Toronto vielä pikkukaupunki kun vertaamme sitä siihen, mikä Toronto on tänä päivänä. Suomalaisia oli kaikkiaan mahdollisesti kaksi- tai kolmesataa.

Allekirjoittaneen tänne saavuttua oli suomalaisia ehkä nelisensataa ottaen huomioon vaimot ja lapset. Voimme siis sanoa, että K. Lehto on yksi suomalaisasutuksen esiraivaaja Torontossa.

Hän oli räätäli ammatiltaan, ensiluokan ammattimies alallaan. Hän kuului myös ammattialansa unioon koko elämänsä.

Tullessani tänne v. 1907 oli täällä jo voimisteluseura Yritys olemassa ja Lehto oli sen yksi perustava jäsen sekä kuniajäsen elämänsä loppuun saakka. Samoin oli suomalainen seura toiminnassa ja Lehto oli senkin yksi perustajajäsen. Silloin kun Suomalainen Järjestö perustettiin oli Lehto myös yhtenä perustajana ja oli kauan aikaa seuran kunniajäsenenä.

Torontoon tullessani täällä oli korjauksen alaisena eräs rakennus Suomalaisen seuran toimintaa varten. Toiminta omalla huoneustolla alkoi siis v. 1907 syksyllä.

K. Lehto kuului johtokuntaan ja toimi rahastonhoitajana monen monet vuodet. Hän oli yksi ahkerimmista työmuurahaisista seuran toiminnassa. Lehto toimi eniten näyttämön hyväksi sillä hän oli kulissimiehenä monet vuodet. Aina hän suunnitteli jotakin uudistuksia ahtaan näyttämön hyväksi. Joka ilta näimme hänet jotakin tekemässä osaston haalilla. Lehto oli erikoisen etevä keksimään ja tekemään kaikkea johon vain mies pystyy.

K. Lehdon muutettua Etobicoke-alueelle perheineen hänen toimintansa osastossa jäi vähemmäksi surimmaksi osaksi pitkän matkan takia.

Hänen vaimonsa Anna Lehto kuoli jo kauan sitten. Heillä oli kolme lasta: Aino, joka on naimisissa Eino Markkasen kanssa, sekä pojat Lauri ja Sulo. He ovat myös naimisissa.

K. Lehto on ollut monet vuodet varsinkin jalkavikaisena huonossa kunnossa joten liikkuminen on ollut vaikeata. Mutta hänen ainoa tyttärensä miehensä kanssa piti Lehdosta hyvää huolta. Lehto saavutti hyvin korkean iän, 92 vuotta.

Lopuksi voin sanoa, että vain harvat antavat energiaansa yhteistoiminnan hyväksi niin paljon kuin K. Lehto antoi.

Olen tämän lyhyen muistokirjoituksen laatinut siksi, että nuoremmallekin polvelle jäisi pieni käsitys hänen toiminnastaan vuosisatamme alkupuolelta. Olin silloin paljon yhteistoiminnassa hänen kanssaan joten muistelen K. Lehtoa yhtenä parhaana ja kaikin puolin erikoisen hyvänä toverina. Toivotan siis Lehdolle rauhallista lepoa uuden kotimaansa povessa. — W. Säilä.

Palkkasaatavan velkominen kesti puoli vuosisataa

Helsinki. — Yli puolen vuosisadan takaisen palkan saa hyvinkääläinen eläkeläinen valtioneuvoston viime viikolla tekemällä päätöksellä. Eläkeläinen Emil F. Kiviselle, 74, maksetaan 268.86 markkaa palkkaa työstä, jota hän teki huhtikuussa 1918 venäläisessä laivassa Hietalahden telakalla Helsingissä. Hän on vuosien mittaan useaan otteeseen turhaan kysellyt viranomaisilta tätä maksettavaksi todennäköisesti hyväksyttyä palkkaansa.

Ensimmäisen kerran Kivinen vaati silloiselta määrältään 131.54 ruplan palkkaansa sosiaalihallitukselta vuonna 1919 ja on vuodesta 1924 lähtien aika ajoin käynyt kysymässä tasiansa edistymistä. Hänen saatavansa oikeutus vahvistetaan Itämeren laivaston kirjanpitokirjoissa.

Venäjältä perittävien saatavien tarkastuslautakunnan arkistosta ilmenee, että Kivinen on aikoinaan jättänyt sosiaalihallitukselle anomuksensa, ja lautakunnan lausuntokonsepteissa tämä saatava on merkitty hyväksyttyjen sarakkeeseen. Sosiaalihallituksen asiakirjoista puuttuvat valtionarkistosta kuitenkin tiliasiakirjat, joita ei säilytetä 10 vuotta kauempaa.

Tehtyjen tutkimusten perusteella pidetään selvänä, että Kivisen hakemus on joko hyväksytty tai olisi pitänyt hyväksyä maksettavaksi. Kivinen ajoi asiaansa säännöllisesti ainakin vuosina 1928, 1938 ja 1948 saamatta siihen ratkaisua. Vihdoin vuonna 1948 hän kääntyi Neuvostoliiton konsulaatin puoleen, joka torjui vaatimuksen vetoamalla siihen, että Suomi on Tarton rauhansopimuksessa sitoutunut maksamaan tämän laatuiset kustannukset.

Seuraavaksi Kivinen yritti onneaan valtiovarainministeriössä vuonna 1950. Valtiovarainministeriö kuitenkin hylkäsi hakemuksen ja esitti ulkoministeriön lausunnon pohjalta Neuvostoliiton konsulaatin kannasta poiketen, ettei Suomi ole Tarton rauhansopimuksessa sitoutunut maksamaan tällaisia palkkasaatavia eikä valtio ole muullakaan perusteella velvollinen maksamaan kyseistä palkkaa.

Rehellisyydellä on magneettinen voima. — Jules Payot.

* * *

Tietämättömyys on onnettomuus, joka syöksee kansat ja maat suureen kurjuuteen.

— Augustin Ehrensvärd.

TYÖVÄENLUOKAN EDUT RYHMÄETUJEN EDELLE

Puolueen yhtenäisyyttä lujittavan ratkaisun aikaansaamista marxismi-leninismin perustalta korostaa Suomen kommunistisen puolueen poliittinen toimikunta hiljattain antamassaan julkilausumassa. Siinä todetaan, että lähtökohtana on pidettävä puolueen etuja eikä ryhmän etuja. Suomen työväenluokan perusetujen puolustaminen vaatii eheyttä ja yhteen suuntaan toimivaa kommunistista puoluetta. Julkilausuma kuuluu kokonaisuudessaan seuraavasti:

— SKP:n keskuskomitea ja poliittinen toimikunta ovat 15. edustajakokouksen jälkeen useaan otteeseen kehottaneet kaikkia puoluejärjestöjen jäseniä käymään lujaa ja periaatteellista taistelua puolueen yhtenäisyyden palauttamiseksi. Tällöin on korostettu miten välttämätöntä puolueen yhtenäisyyden palauttamisen kannalta on välttää ristiriitojen kärjistämistä.

— Laajat jäsenjoukot ovat sitä mieltä, että hajaannuksesta on etua vain oikeistolle ja että se aiheuttaa suurta vahinkoa työväenluokan asialle. Oikeistovoimat toivovat puolueemme hajaannusta, kun sen sijaan työväenliikken yhteistoiminnan kannattajat ja muut kansanvaltaiset voimat ovat ilmaisseet levottomuutensa hajaantumisuhan johdosta.

— Puolueen järjestöllistä hajotustyötä jatketaan edelleen, mutta toisaalta yhtenäisyystahto on lisääntynyt. Yhä yleisemmin puolueen piirissä korostetaan kompromissiratkaisun tarpeellisuutta ja vedotaan puolueemme perustana olevaan yhtenäiseen ideologiaan ja tavoitteisiin.

— Puolueen johdon aloitteesta on useiden kuukausien ajan käyty neuvotteluja yhtenäisyyden palauttamiseksi 15. edustajakokouksessa vähemmistönä olleiden piirijärjestöjen edustajien kanssa. Neuvottelut, joissa puoluejohto on tehnyt lukuisia rakentavia ehdotuksia ja joissa on käsitelty puolueen politiikkaan liittyviä ongelmia ja järjestöllisiä kysymyksiä, eivät vielä ole johtaneet toivottuun myönteiseen tulokseen. Niissä on kuitenkin voitu todeta yhtenäisiä käsityksiä monissa asioissa ja siten luotu edellytyksiä sopimukselle yhtenäisyyden palauttamiseksi.

— Poliittinen toimikunta toteaa, että puoluejohdon edustajat ovat neuvotteluissa osoittaneet pitkälle menevää sovinnon halua myös mahdollisessa ylimääräisessä edustajakokouksessa esille tulevien henkilövalintojen suhteen ja tehneet sitä tarkoittavia täsmällisiä esityksiä. On pyrittävä siihen, että ylimääräinen edustajakokous voisi yksimielisesti tai ainakin suurella enemmistöllä hyväksyä mahdollisen sopimuksen. Puolueen johdon edustajat pyrkivät neuvotteluissa edelleen vakavasti puolueen yhtenäisyyttä lujittavaan ratkaisuun marxismi-leninismin periaatteiden pohjalta. Lähtökohtana on pidettävä puolueen etuja eikä ryhmän etuja.

— Suomen työväenluokan perusetujen puolustaminen, kansanvaltaisen yhteistyöpolitiikan ja rauhanomaisen ulkopolitiikan jatkaminen ja taistelu sosialistisen päämäärän puolesta vaativat eheyttä ja yhteen suuntaan toimivaa kommunistista puoluetta. Jokaisen kommunistin velvolli- [illegible] voit-

Italiassa pelätään väkivaltaista syksyä

Rooma. — Pelätty Italian "kuuma syksy" voi puhjeta hyvin väkivaltaiseksi levottomuuksien lisäännyttyä viikonlopulla maan pohjoisilla teollisuusalueilla.

Milan, Firenze, Turin ja Brescia olivat suurimmat levottomuus keskukset ja vähintään kaksi henkilöä sai vammoja väkivaltaisissa yhteenotoissa jotka olivat ensimmäiset laatuaan yli kaksi viikkoa kestäneen suuren teollisuuslakon aikana.

Moottoripyöräilijäryhmiä väitettiin tunkeutuneen Milanissa erääseen tehtaaseen ja penkoneen sen virastot sekä laboratoriot, rikkoneen huonekaluja sekä koneistoa ja pakoittaneen mahdollisten rikkurien lopettamaan työn teon.

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — Syksyinen tervehdys täältä Port Arthurista. Täällä sitä on vain eletty hissun kissun niitten suurjuhlien jälkeen kun joukkoamme meni paljon sinne Suomi-matkalle ja me jotka jäimme tänne olemme vain jollakin tavalla heidän mukanaan eläneet.

Nyt kuitenkin päätimme pitää tervetulijaiset haalillamme kotiin palaaville ja ne pidetään tanssilla että saavat jalkojaan verryttää kun ovat joutuneet pitkät matkat bussissa ja lentokoneessa istumaan. Emännät lupasivat omatekoiset kahvileivät näihin juhliin. Kaikki ovat tervetulleita, kotimiehet ja naiset, kaikki jotka vain voivat tulla. Nämä tulijaisjulhat pidetään perjantaina 10 pnä lokakuuta kello 8 illalla.

* * *

Kuolemakin vieraili keskuudessamme taas vieden yhden kuoromme jäsenen. Reino Laitinen kuoli syyskuun 9 päivänä. Reino joutui sairaalaan suurjuhliemme avauspäivänä. Hän oli syntynyt Suomessa Kauhavalla lokakuun 18 pnä 1901. Lähinnä suremaan jäi veli Manitobassa.

E.N.

Turkulainen tervehdys CSJ:n laulajille

Helsinki. — (Omalta kirjeenvaihtajalta) — Kuten aikaisemmin on kerrottu, Canadan Suomalaisen Järjestön laulajien vierailumatka Suomessa alkoi Turun Akatemian talossa syyskuun 6 pnä. Tilaisuus onnistui matkailijain kannalta odotettua paremmin ja turkulaisten ystävyys ja vieraanvaraisuus oli ylitsevuotavaa.

Kiitollisuuden osoituksena niin turkulaisille kuin muillekin avustajillemme julkaisemme oheisena Suomen Työväen Musiikkiliiton Varsinais-Suomen piirin puheenjohtajan Kauko Honkasalon tervehdyspuheen joka tulkitsee sitä ymmärtäväistä ystävyydenosoitusta mistä saimme koko Suomivierailumme aikana niin paljon nauttia.

* * *

Hyvät Kanadan Suomalaisen Järjestön laulaja- ja soittajasisaret ja -veljet, hyvät illallisvieraamme. Suomen Työväen Musiikkiliiton Varsinais-Suomen Piirin puolesta minulla on ilo lausua teidät kaikki tervetulleiksi tähän, kuten meilläpäin sanotaan, "konserttikaronkkaan". Viettäkäämme harrastelevalle musiikkiväelle ominaisella rentoudella täällä iloinen ilta.

Kuullessamme nimen Kanada, tuo se meille täällä Suomessa mieleen kuvan jostakin kaukaisesta, tavoittamasta, ja meille melko tuntemattomastakin maasta, joka ei esiinny täällä lehtien palstoilla niin kuin monet muut Amerikan mantereen valtioista. Kouluissa olemme aikoinamme oppineet, tosin sen taas jo unohtaneetkin, että Kanadan keskus on suurinpiirtein samalla leveysasteella kuin meillä Hangon kaupunki, että jos me haluaisimme muuttaa yhtä etelään kuin teidän kotikaupunkinne Kanadassa, meidän olisi muutettava Ranskaan. Poikavuosien ihastus Curwoodin kirjoihin on perehdyttänyt meidät noin sanoisinko luonnontieteellis-romanttisesti varsinkin pohjois-Kanadan jylhään luontoon ja sen ehkä vieläkin koskemattomiin erämaihin. Maantieteellisesti tiedämme vähän Kanadasta, ja sen asukkaista tuskin senkään vertaa. Siksi on meille erittäin mieluista Teidän kauttanne saada tämä epäkohta poistetuksi, ainakin omalta kohdaltamme. Vaikka te olettekin, kuka ensimmäisen, kuka useamman polven kanadalaisia, voimme katsoa teidän täysin edustavan nykyistä kotimaatanne, koska tiedämme miltei koko maanne asujaimiston koostuvan ja polveutuvan siirtolaisista. Meille on ollut mieluisaa kuulla laulaen ja soittaen tuotu tervehdyksenne kaukaa nykyisiltä asuinpaikoiltanne, muinaisilta intiaanien asuinsijoilta Yläjärven, Huronjärven ja Ontariojärven rantamilta. Mieluisaa on todeta aate- ja harrastustoimintojemme samankaltaisuus suurista olosuhde-eroista huolimatta. Meille Kantasuomalaisille, jos näin saa sanoa, on mieluisaa myös havaita se lämpö, millä te vaalitte isienne maan muistoa. Siitä kertoo matkanne tänne, siitä kertoo konserttinne ohjelma, jonka kuulimme Akatemiantalon juhlasalissa, siitä kertoo erinomaisena säilynyt suomenkielentaitonne. Puhutte sitä jopa paremmin kuin me täällä Turun nurkilla.

Täältä lähtönne syyt ovat varmaan moninaiset. Kuitenkin on varmaa, että tämä maa ei ole teille näyttänyt niitä ystävällisiä äidinkasvojansa. Puute työstä ja sen kautta kaikesta välttämättömästä lienee ollut se pakoittavin useimmille. Teidän matkanne tänäon sattunut aikaan, jolloin me lopettelemme täällä vuodenaikaa josta voi todella sanoa: "Kuuma kesä", kuumin tämän sukupolven muistissa olevista. Toivomme onkin, että vaikka tämä kuuma kesämme onkin jo kallistunut syksyksi, se kuitenkin vielä nyt, vuosikymmenien jälkeen näyttäisi teille, paljon kokeneille, ne paljon puhutut kotomaanne ystävälliset äidinkasvot, jotka ainaiseksi piirtyisivät teidän sydämienne syvyyteen. Niinkuin aika kaikki haavat aikanaan parantaa, on myös mielistänne varmasti unohtunut se kaikki, minkä kokemisella ei niin olisi ollut väliä, ja jäljelle jäänyt kaikki se kauniimpi. Se, joka kannustaa tekemään matkoja synnyinseuduillenne, ja mistä saatte voimia ja innoitusta ylläpitämään täällä muinoin saatuja perinteitä. Näin meillä täällä olevilla on lujat siteet sinne teidän nykyisille kotikonnuilleinne. Toivomme mukaan myös tämä veljesilta on omiaan lujittamaan näitä siteitä.

Turku, josta kaikkinainen kulttuuriksi nimitettävä liikehtiminen maassamme on alkanut, on myös teidän konserttisarjanne alkuunlähtökohta. Ajankohta yleisömenestyksen tavoittamiseen ei ole paras mahdollinen, melkeinpä paras mahdoton, kun kaiken muun lisäksi vielä sattui tuo taistelu tämänhetkistä suurta vihollistamme vastaan, nimittäin Suomi—Ruotsi yleisurheilumaa-ottelu, mikä on tärkempiä tapahtumia vuosittain Nykysuomessa. Toivomme kuitenkin teille jatkossa parempaa, ja sanomme:

KIITOS KUN KÄVITTE!

EREHTYNYT

"Anteeksi herra, keskeytti neitonen, "mutta pidätte vihkisormustanne väärässä sormessa."

"Tiedän sen", murisi nuori mies. "Menin naimisiin väärän naisen kanssa."

Hearstin kuulumisia

Hearst. — Tervehdys täältä Hearstista. Tällä seudulla oli pitkä ja kaunis kesä. Farmarit vain valittavat, että perunavuosi oli huono jne.

* * *

Sairaustapauksia on ollut paljon. Useita kansalaisiamme on joutunut sairaalaankin hoidettavaksi. Mrs. Mäki joutui menemään Port Arthuriin. Hänelle jouduttiin tekemään vaikea leikkaus. Myös mrs Scaploom joutui menemään Torontoon hoidettavaksi

* * *

Koulutkin avasivat taas ovensa. Paljon on koululaisia. Uusi ja ajanmukainen korkeakoulukin on täyttynyt oppilaista. Kun koulu avattiin viime vuonna niin sinne laitettiin myös ravintola missä opettajat ja oppilaat saavat syödä. Hinta ei ole siellä kovinkaan korkea mutta yhtenä vaikeutena on se kun ruokalassa ei ole tarpeeksi työvoimaa. Kolme henkilöä joutuu suorittamaan kaiken työn eikä heidän valituksestakaan ole mitään hyötyä ollut.

* * *

Täällä Hearstissa on paljon kaikenlaisia kauppoja, mutta hinnat ovat yleensä kohtuuttoman korkeat. Rohdoskauppoja ei ole muuta kuin yksi ja lääkärin määräyksellä saatavien lääkkeiden hinnat ovat kovin korkeat. Ruokatavara on myös huippuhinnoissa.

* * *

Kuolemakin täällä vieraili. Fredi Koistinen kuoli syyskuun 21 pnä. Hän oli Hearstin pitkäaikainen asukas. Suremaan jäi vaimonsa Ester, yksi tyttö ja kaksi poikaa perheineen.

* * *

Lehtiemme haasteryntäys on parhaillaan käynnissä. Toivottavasti tämänkin paikkakunnan suomalaiset koettavat tehdä parhaansa lehtien ilmestymisen turvaamiseksi jotta Vapaus voisi kertoa asioista kaunistelemattoman totuuden. Se on suomenkielinen lehti jota ymmärrämme parhaiten. — Aune.

Älä välitä —
anna Heynon välittää
soita ROLF HEYNO
toimeen 483-8522
kotiin 488-4122
Desmond K.
Sweeny Realtor
485 Eglinton Ave. E.
Toronto 7 Ontario
Toronto Real Estate Boardin jäsen

VAIVAAKO TEITÄ
KORKEA VERENPAINE
REUMA SAIRAUDET
KÄSIEN JÄYKKYYS
PITKÄAIKAINEN PÄÄNSÄRKY
UNETTOMUUS
Kokeilkaa tieteellisesti tutkittua magneettirengasta. Se auttaa.

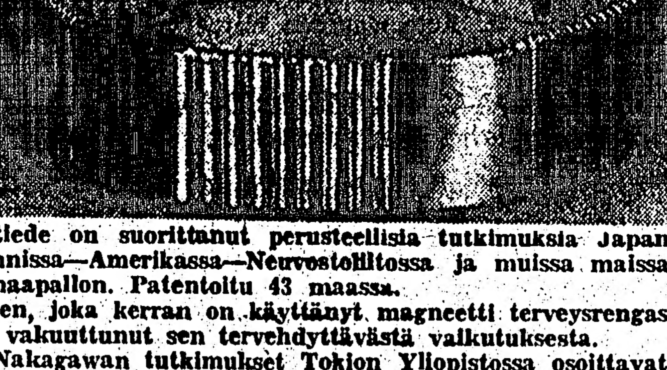

Lääketiede on suorittanut perusteellisia tutkimuksia Japanissa—Englannissa—Amerikassa—Neuvostoliitossa ja muissa maissa ympäri maapallon. Patentoitu 43 maassa.
Jokainen, joka kerran on käyttänyt magneetti terveysrengasta on täysin vakuuttunut sen tervehdyttävästä vaikutuksesta.
Prof. Nakagawan tutkimukset Tokion Yliopistossa osoittavat, että veren kulkiessa magneettikentän läpi se ionisoitui ja syntyi heikko electromotorinen voima.
Hoidettaessa korkeaa verenpainetta, eri reumasairauksia, unettomuutta, pitkäaikaista päänsärkyä, peräti 60% koehenkilöistä todettiin parantava vaikutus jo 2 viikon kuluessa.
Tilatkaa jo tänään, tyylikkäästi muotoiltu, tieteellisesti tutkittu kullan värinen magneetti rengas. Se maksaa vain $10.95 kpl. Ontarion asukkaat lisätkää 5% myyntivero.
PUHELIN 751-2938
Leikatkaa irti ja lähettäkää osoitteella:
BAND SALES
Box 3, Scarborough, Ontario
Shekki tai maksuosoitus seuraa tilausta
Tilaan .... kpl. magneetti terveys rengasta
naiselle/miehelle
pieni/keskikoko/suuri
Nimi ....
Osoite ....

Kaikki rientävät "harvestibingoon"

Syyskauden ensimmäinen "suurtempaus" eli harvestibingo pidetään Finnish-haalilla torstaina, lokakuun 16 päivänä. Tämä tilaisuus on tullut suuren yleisön suosimaksi jo menneinä vuosina ja sen saama kannatus on lisääntynyt vuosi vuodelta, joten sinne riennetään oikein suurella joukolla katsomaan ketkä ovat nyt niitä "onnenmyyriä."

Bingoa varten otetaan mielihyvällä vastaan kaikenlaisia maataloustuotteita lahjoituksina. Omenat, tomaatit, kurkut, perunat, punajuuret, porkkanat, sipulit jne. ovat tervetulleita lahjoituksia, ja tervetulleita ovat innokkaat bingon pelaajat. — Vain yksi rientävä.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

MYYTÄVÄNÄ
HAITARI, TELEVESIO, HYVÄ RADIO, ja suomalaista kirjallisuutta. Myytävänä kahden viikon kuluttua. Lähemmin: 475 Mabel Ave., Puh. 674-8924 30. 2.

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. 674-6074
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ "A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

KESTO-KIHAROIDEN KESKUS
Ensiluokkainen palvelus
Balmoral Kampaamo
SIGRID KETOLA, omistaja
11 Cedar St. Puh. 673-1590
Rautatien vieressä Sudbury

Ilienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture
LIMITED
KARL A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R .3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

SUDBURYN UUTISIA

KUOLEMANAJO NO. 17 MAANTIELLÄ

Tunnettu kansalaisemme, neljän lapsen äiti, mrs. Eila Rasi, sai surmansa sunnuntai-iltana no. 17 maantiellä noin kahdeksan mailia Sudburysta länteen tapahtuneessa kahden auton yhteentörmäyksessä.

Mrs. Rasi, 35, oli matkustajana miehensä Paul Rasin ohjaamassa autossa. Mr. Rasi selviytyi onnettomuudesta vammoitta, mutta hänen äitinsä Hilma Rasi ja pariskunnan kaksi lasta, 4-vuotias Monica sekä 2-vuotias Susan ovat sairaalahoidossa.

Toista onnettomuusautoa ohjannut 39-vuotias Angela Hayes on hoidettavana Memorial sairaalassa ja hänen tilansa ilmoitetaan olevan tyydyttävän.

Rasin auto oli menossa itäiseen suuntaan maantiellä ja joutui kolariin vastaan tulleen Hayesin auton kanssa. Maakuntapoliisit eivät ole vielä antaneet muita onnettomuutta koskevia tietoja julkisuuteen.

CSJ:n Sudburyn Osaston kokous

CSJ:n Sudburyn osaston kuukausikokous pidetään Finnish haalilla tämän viikon torstaina, lokakuun 2 pnä, alkaen kello 7.30 illalla.

Osaston johtokunta toivoo, että mahdollisemman monet osaston jäsenet saapuvat tähän kokoukseen, sillä kokouksessa tulee esille erittäin tärkeitä toimintaa koskevia kysymyksiä

Kalevan naisilla turkisnäyttely

Kalevan Naiset ovat taas temmannut otteen ja eivät hellitä ennenkuin on päämäärä perillä. Pienellä joukolla on aina taakka isompi yksilöille mutta sisu ei anna periksi niin kyllä kai siitä hyvä tulee. He ovat järjestäneet muotinäyttelyn, jonka kera on kahviaiset, Caruso Clubilla lokakuun 15 p. illalla kello 8. Sinne on järjestetty turkikset Lafrance Furs liikkeestä, canadalaista Lori-Lyn kaupasta ja suomalaisia uutuuksia Suomesta saakka joita odotetaan suurella mielenkiinnolla. Erikoiskampauksia on myös nähtävänä.

Siis, tervetuloa Caruso Clubille ja tikettejä on ovella ja jäseniltä saatavana.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjasta

Sudburyn seudun kansalaistemme sairashuoltotyön hyväksi on jälleen saatu lahjoitus. N. Ristikangas, Sudburysta on lahjoittanut $2.00.

CSJ:n Sudburyn osaston sairashuoltokomitea esittää sulimmat kiitoksensa lahjoituksesta.

MUISTILISTA

CSJ:n Sudburyn osaston kokous Finnish-haalilla torstaina, lokakuun 2 pnä kello 7.30 illalla.

Finnish-haalin kirjasto avataan lokakuun 1 pnä kello 7-8. Tervetuloa. — Kirjastokomitea.

Harvestibingokomitean kokous Finnish-haalilla tiistaina, t.k. 30 pnä, kello 7.30 illalla.

Putkitus-, lämmitys-, pelti ja ilmanvaihtotöiden expertit
NELSON Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
Puh. 673-4273 ja 674-7115
100 Maki Ave. Sudbury

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia — Kiinteimistöjä
Kiinteimistölainoja
PUHELIN 675-7585
72 Cedar Street Sudbury

KOTIPALVELU
HYLAND CARPET
Lattiamattojen myynti ja ammattitaitoinen paikalleen asetus.
Armstrong ★ Celanese ★ Ozite
PUHELIN 675-6566
SUDBURY ONTARIO

TIMMINSIN TIE VALMISTUU V. 1970

Nickel Beltin vaalipiirin Ontarion lainlaatijakunnassa edustava Gaston Demers tiedotti viikonlopulla, että Sudbury — Timmins - maantien viimeinenkin urakkasopimus on myönnetty. Viimeinen rakentamatonta osuutta koskeva urakka myönnettiin Bot-rakennusyhtiölle $1,475,000 summasta.

Ontarion maantieministerin antaman lausunnon mukaan Timmins—Sudbury-maantien pitäisi valmistua viimeistään lokakuun 31 päivään 1970 mennessä. Tämän uuden maan tien sanotaan lyhentävän Nickel Beltin ja Timminsin välisen maantien 125 mailiin ja sen kokonaishinnaksi arvioitiin vuonna 1964 noin $15,066,000.

MAANTIEROSVOUS

Eräs calgarylainen mies pysäytettiin viikonlopulla aikaisin aamulla no. 17 maantiellä ja häneltä ryöstettiin $130.00.

Maakuntapoliisien antaman lausunnon mukaan kolme miestä oli järjestänyt "naamioidun rengasrikon" ja heiluttivat käsiään pysäyttääkseen Andre Mongrainin. Mr. Mongrainin pysäytettyä autonsa olivat miehet ryöstäneet häneltä rahat revolverilla uhaten.

Ryöstö tapahtui noin kello 4.30 aamulla suunnilleen puolen mailin päässä Hagarista.

Poliisit jatkavat koko maakuntaa käsittävää etsintää, rosvojen kiinnisaamiseksi.

ROBARTS TULEE TORSTAINA SUDBURYYN

Maanantaina tiedotettiin, että Ontarion pääministeri John Robarts saapuu torstaina Sudburyssa alkavaan "pohjoisen alueen kehityskonferenssiin".

Hänen odotetaan saapuvan konferenssin avajaisiin. Konferenssi kestää lauantaihin asti, mutta Robartsin sanotaan palaavan Torontoon aikaisin perjantaiaamuna.

Robartsin mukana saapuu konferenssiin useampia Ontarion hallituksen ministereitä.

KAKSI UNIOTA LIITTYI YHTEEN

Viikonlopulla tiedotettiin, että Sudbury General Workers Union osasto no. 101 on äänestänyt Canadian Labor Congressin valvonnan alaisuudessa sen puolesta, että union jäsenet siirtyvät Retail, Wholesale and Department Store (RWDS) unioon.

Äänestyksestä tiedotti RWDS union kansainvälinen edustaja R. A. Lachance ja sanoi samalla, että tämä käsittää noin 400 työläistä, jotka ovat työssä Sudburyn alueen viidessä Dominion kaupassa, Westonin leipomossa, Palm- Co-Op- ja Standard-meijereillä.

RWDS union osasto no. 579 jäsenmäärä tulee nyt käsittämään yli 2,000 Sudburyn alueen työläistä.

SEGUIN PESSIMISTINEN NEUVOTTELUJEN SUHTEEN

"Me emme ole olleet suoranaisissa neuvotteluissa sen jälkeen kun Inco teki viimeisen tarjouksensa viime tiistaina", sanoi terästyöläisten unionin Sudburyn osaston presidentti Homer Seguin viikonlopulla. Hän nimitti Incon viimeisintä tarjousta "häpeälliseksi" esitykseksi.

Union työseisauksen ko-ordination komitean jäsen Merl Day tiedotti samanaikaisesti, että union edustajat veivät Incon virastoon viikonlopulla $86,000 shekin, jotta työläisten $5,000 henkivakuutus olisi maksettu seuraavaksi kuukaudeksi. Hän sanoi Incon palkkalistalla olevan tällä hetkellä 15,400 työläistä.

Incon virastolla protesti Torontossa

Toronto.—Useita kymmeniä henkilöitä kokoontui viime lauantaina täällä sijaitsevan International Nickel-yhtiön Ontarion operaatioiden pääviraston edustalle osoittaakseen solidaarisuuttaan Sudburyssa ja Port Colbornessa lakossa oleville Incon työläisille.

Mielenosoittajat marssivat kaksi tuntia Incon viraston ulkopuolella kantaen julisteita joissa sanottiin mm: "Kansallistuttakaa Inco," "Incon voitot ovat kaksinkertaiset työläisten palkkoihin verrattuna," "Incon johto ei ole nikkelinkään arvoinen."

Joka säästää saatuansa, sillä on tarpeessa tavara.

Suomalainen sananlasku.

Suomi-terveisiä saadaan viikon kuluttua, 8 pnä

Meillä sudburylaisilla on viikon kuluttua tilaisuus kuulla joukkomitassa Suomen terveisiä sekä "virallisesti" että "epävirallisesti" ja siten viettää erittäin rattoisa ilta.

Tämä Suomi-vieraitten kotiintulo-ilta on Finnish haalilla keskiviikkona, lokakuun 8 pnä, kello 7.30 illalla. Siellä kuullaan Suomi-vierailtamme lyhyet terveiset ja sitten on tilaisuus henkilökohtaiseen rupatteluun sekä kahvipöydässä että tanssin pyörteissä. Kahvitarjoilu kotitekoisten pullien kera on vapaa ja kaikki ovat sydämellisesti tervetulleita. Lopuksi tanssitaan Leo Niemen ja Kalevi Taussin varatessa musiikin. Tervetuloa läheltä ja kaukaa tähän suureen "perhejuhlaan", sanovat tilaisuuden järjestäjät.

Sofia Piirainen kuoli perjantaina

Sudburyn seudulla 15 vuotta asunut Sofia Piirainen (os. Mankinen) kuoli lyhyen sairauden murtamana Sudburyn Memorial sairaalassa perjantaina, syyskuun 26 päivänä. Hän oli kuollessaan 75 vuoden ikäinen.

Hän oli syntynyt Säräisniemellä, Suomessa mistä hän muutti USA:n puolelle, New Yorkiin vuonna 1912. Vuonna 1913 hän muutti Cobalttiin, Ontarioon, missä hän solmi avioliiton Eric Piiraisen kanssa vuonna 1916. Sudburyn alueelle hän muutti vuonna 1954.

Lähinnä suremaan jäi hänen miehensä, Eric Piirainen ja yksi poika George, Sudburyssa sekä kolme lapsenlasta, Randy, Robert ja Jane sekä yksi veli, Heikki Mankinen Suomessa.

Hautaus tapahtui Lougheedin kappelista tänään (tiistaina) kello 1.30 iltapäivällä. Hautausseremonian suoritti pastori William A. Sumner.

Eila Rasi kuoli sunnuntaina

Sudburyn seudulla koko ikänsä asunut Eila Rasi (os. Kupari), 317 Stewart-kadulta kuoli tapaturman uhrina Sudburyn General sairaalassa viime sunnuntaina. Hän oli kuollessaan 35 vuoden ikäinen.

Mrs Rasi oli syntynyt Sudburyssa ja kävi täällä kansa- ja jatkokoulunsa. Vuonna 1954 hän solmi avioliiton Paul Rasin kanssa. Hän sai surmansa auto-onnettomuudessa.

Lähinnä jäi suremaan hänen miehensä Paul Rasi ja neljä tytärtä, Brenda, Karen, Monica sekä Susan ja isä Jack Kupari, Sudburassa, sekä yksi sisko, Helen Kupari, Torontossa ja isoäiti mrs Lempi Riekko, Sudburyssa.

Hautaus tapahtuu tänään (tiistaina) iltapäivällä kello 3.30 Lougheedin kappelista Park Lawn hautausmaahan. Hautauspalvelun suorittaa pastori L. D. Ylitalo.

200 ihmistä härkälauman tallaamaksi

Lissabon. — Erään portugalilaisen kylän kadulle pystytetty koroke sortui hiljattain ja korokkeella olleet katselijat joutuivat kadulla vapaina juoksevien härkien tallaamiksi. Onnettomuudessa loukkaantui parisataa ihmistä, heistä kuutisenkymmentä vakavasti.

Onnettomuus tapahtui Moitan kylässä lähellä Lissabonia. Ihmiset olivat kadulle pystytetyllä korokkeella seuraamassa perinteellistä kansanjuhlaa, jonka aikana mm. härät saapuvat katuja pitkin härkätaisteluareenalle.

USA:n senaatin yksi johtavin jäsen, senaattori Everett Dirksen kuoli äskettäin. Republikaanipuoluetta kongressissa vuodesta 1932 lähtien edustanut Dirksen toimi mm. eri presidenttien neuvonantajana.

Mahdollinen Canadian Union of Public Employees (CUPEn) ja Public Service Alliance of Canada (PSACn) yhteenliittyminen tulisi muodostamaan kaikkein suurimman ammattiyhdistyksen Canadassa. CUPE:n edustajakokous hyväksyi päätöslauselman, jonka perusteella näitä liittymisneuvotteluja ryhdytään käymään.

Miksi ihmiset eivät lähde ajoissa turvaan hirmumyrskyltä?

New York. — Keskellä hirmumyrskykautta ja hirmumyrsky Camillen tuhot vielä tuoreessa muistissa monet amerikkalaiset kysyvät, mitä voitaisiin tehdä niille valtaville luonnonvoimille, jotka osuvat Pohjois-Amerikan mantereelle vuosittain kesäkuun ja marraskuun välillä. Miksi tiedemiehet ja insinöörit eivät pysty taltuttamaan hirmumyrskyjä, vaikka he pystyvät lähettämään ihmisen kuuhun ja varuuteen? Tiedemiehet kysyvät samanaikaisesti myrskyn kulkusuunnassa olevien alueiden asukkailta, mikseivät he kuuntele asiantuntijoiden neuvoja ja lähde ajoissa turvaan?

Hirmumyrskyvaroitukset annetaan tavallisesti hyvissä ajoin ja sääpalvelu päivystää täydellä tehollaan koko vuorokauden kesäkuusta marraskuuhun. Kun Camille iski, useimmat olivat saaneet määräyksen pyrkiä turvaan puoli vuorokautta ennen myrskyn tuloa. Vain suhteellisen harvat noudattivat määräystä.

Varoitusjärjestelmään kuuluu tutka-asemia ja säätekokuita sekä erikoisrakenteisia lentokoneita, jotka pystyvät tunkeimaan rajumpienkin myrskyjen keskukseen. Näiden mittausten perusteella voidaan päätellä myrskyn voima ja kulkusuunta.

Läntisen pallonpuoliskon tämän vuoden kolmannen hirmumyrskyn, Camillen, havaitsi ensimmäisenä säätekokuu, joka näki sen poikkeuksellisen korkeana Afrikan länsirannikolta länteen matkaavana pilvipatsaana. Miamin hirmumyrskykeskus piti sitä sen jälkeen jatkuvasti silmällä. Kun se oli saapunut riittävän lähelle Karibean merta, lähetettiin Puerto Ricosta tiedustelukone myrskykeskukseen. Koneen ohjaaja ei uskonut silmiään katsellesaan mittarinlukemia. Tuulen nopeudeksi mitattiin 350 kilometriä tunnissa, ja ilmanpaine oli vain 675,8. Tätä alhaisempi ilmapaine on mitattu vain kerran aikaisemmin: vuonna 1935, kun hirmumyrsky osui Florida Keysin saaristoon ja vaati 408 ihmisen hengen.

Miamissa annettiin hälytys heti kun koneen mittaamat arvot oli saatu tietää, mutta vain harvat välittivät varoituksista.

Itse myrsky aiheuttaa suuria aineellisia vahinkoja, muttat myrskyä seuraavat hyökyaallot ja tulvat vaativat useimmat kuolonuhrit. Erään Mississippin rannikon hotellin seinällä olevat merkit osoittavat, että Camillea seurasi yli kymmenen metriä korkea hyökyaalto.

Kun hirmumysky hajoaa, seuraa myös valtavia sateita. Näiden sateiden aiheuttamissa tulvissa hukkui tänä vuonna 60 ihmistä Virginian osavaltiossa Camillen jälkeen.

Tiedemiehet työskentelevät jatkuvasti löytääkseen keinoja hirmumyrskyjen saamiseksi edes osittain ihmisen valvontaan. Mm. Camillen seuraajaa, Debbieä pommitettiin hopeajodikiteillä lämmön vapauttamiseksi ja tuulen nopeuden vähentämiseksi. Miamin hirmumyrskykeskuksen mielestä koe onnistui, mutta kestää vielä kuukausia ennen kuin saadaan selville, kuinka paljon kiteet vaikuttivat loppujen lopuksi myrskyyn.

Tällaisten kokeiden tekemisessä on oltava äärimmäisen varovainen, sillä on täysin mahdollista, että keinotekoinen puuttuminen myrskyyn tekee siitä entistäkin vaarallisemman asutuille seuduille.

Toinen ongelma on, että Yhdysvaltain etelävaltiot tarvitsevat hirmumyrskyjä, sillä ne tuovat mukaneen 35 prosenttia vuotuisesta sademäärästä.

Ensi kädessä toivotaan kuitenkin, että ihmiset oppisivat ymmärtämään, kuinka pieniä ja voimattomia he ovat luonnonvoimia vastaan ja toimimaan sen mukaisesti, ts. lähtemään myrskyn tieltä turvallisimmille seuduille tai ainakin suojautumaan.

Bonn vastasi... ehdotukseen t-kokouksesta

Bonn. — Länsi-Saksa pitää Suomen tarjousta toimia suunnitellun Euroopan turvallisuusekonferenssin isäntämaana rakentavana askeleena kohti eurooppalaisen turvallisuusjärjestelmän luomista, sanoi Länsi-Saksan ulkoministeri Willy Brandt viime viikolla Bonnissa.

Brandt sanoi Bonnin viitanneen vastauksessaan siihen, että tällaista kokousta on valmisteltava huolellisesti. Vastauksen jätti Suomen ulkoministeriölle perjantaina Länsi-Saksan Helsingin kaupallisen edustuston päällikkö Detlev Scheel.

Tämän vuoden maaliskuussa ehdottivat Varsovan liiton jäsenmaat huippukokouksessaan Budpestissa Euroopan turvallisuuskonferenssin järjestämistä, ja 5. toukokuuta ehdotti Suomen hallitus kaikille Euroopan maille sekä Yhdysvalloille ja Canadalle jättämässään muistiossa, että turvallisuuskonferenssi järjestettäisiin Helsingissä.

Kalkista halpa ja tehokas aine saastutusta vastaan?

(Jatkoa sivulta 1)

vuoksi kun meillä oli vaikeuksia kalkin käytössä myöhäisemmissä vaiheissa, me lisäsimme sitä likavesien alkeiskäsittelyyn.

Tämä "menetelmä on hyvin yksinkertainen ja halpa," selittää mr Harris. Hän arvelee juuri tämän "yksinkertaisuuden" olleen syynä siihen ettei sitä ole aiemmin huomattu.

Kalkin käyttö poistaa jätevesistä myös kaiken hajun.

Tätä keksintöä on ylistetty tärkeäksi läpimurroksi taistelussa levän kasvua vastaan. Sen uskotaan myös palauttavan kalojen elämismahdollisuudet nyt saastutettuihin vesistöihin.

Fosfaattiongelman ratkaisu tarkoittaa suuren taistelun voittoa selittävät OWRC:n virkailijat. Pesupulverit (detergents) ovat suurimpia vaikeuksien aiheuttajia ja niiden tuottajat eivät ole tähän mennessä löytäneet keinoja fosfaatin poistamiseksi, vaikka vaahtoaminen onkin saatu loppumaan.

"Nyt, tämän kalkkikäsittelyn perusteella me voimme poistaa suurimman osan fosfaatista ja sillä on suuri vaikutus," selittävät asiantuntijat. Sen avulla saadaan puhtaampia vesistöjä sikäli kuin levä (algae) häviää (ravinnon eli fosfaatin puutteessa) ja kalat tulevat elämään ja menestymään vesistöissä mistä ne ovat vuosi sitten hävinneet, he arvelevat.

KUOLLUT
Sofia Piirainen
(o.s. Mankinen)

kuoli Sudbury Memorial-sairaalassa, perjantai-iltana, syyskuun 26 pnä 1969, ollen 75 vuoden ikäinen.

Suremaan lähinnä jäi miehensä, Eric Piirainen, 575 Victoria St.; poikansa George, Sudburyssa; lastenlapset Randy, Robert ja Jane; yksi veli Heikki Mankinen, Suomessa.

Vainaja lepää Lougheedin hautaustoimistosta, 252 Regnet St. S., Hazelin kulmassa. Hautajaiset toimitetaan toimiston kappelista tiistaina, klo 1.30 ip. Park Lawn hautausmaahan.

KUOLLUT
Eila Rasi
(o.s. Kupari)

kuoli Sudbury General-sairaalassa, sunnuntai-iltana, syyskuun 28 pnä 1969, ollen 35 vuoden ikäinen.

Suremaan lähinnä jäi miehensä, Paul Rasi, 317 Stewart Drive; neljä tytärtä, Brenda, Karen, Monica ja Susan, kaikki kotona; isä, Jack Kupari, Sudburyssa; sisko, miss Helen Kupari, Torontossa; isoäiti mrs. Lempi Riekko, Sudburyssa; anoppi, mrs. Hilma (Saartmäki) Rasi, Worthingtonissa. Oli edesmenneen Sylvi Kuparin tytär.

Vainaja lepää Lougheedin hautaustoimistossa, 252 Regent St. S., Hazelin kulmassa. Hautajaiset toimitetaan toimiston kappelista, tiistaina, syysk. 30 pnä, klo 3.30 ip. Park Lawn hautausmaahan.

KAUNEIMMAT KUKAT

edesmenneen ystävämme

JOHN LIINAMAAN

MUISTOLLE

Lempi ja Lauri Jokinen	Vera ja Väinö Lindholm
Mary Coombs	Aili Roininen
Matti Mäkelä ja perhe	Sofia Pöntiö
Siiri ja Kalle Sillanpää	Milja ja Lauri Aho
Hilda Kauppila	Hilda Wälimaa
Alina ja Wm. Eklund	Maiju Majander
Laimi ja Niilo Niemi	Rauha ja Aimo Mäki
Ida ja Oscar Männistö	Senja ja Edwin Sukal

SUDBURY ONTARIO

POLTTOÖLJYÄ
Voitte ostaa lämmitysöljynne vähittäismaksuilla. Automaattinen öljypalvelumme takaa, että öljysäiliössänne on aina öljyä.
NYT VAPAA POLTTIMOIDEN HUOLTO
Lämmityslaitteiden adustajat ja ylöspanijat
DAVEY FUELS SUDBURY LIMITED
Puhelin 566-3631
2091 LASALLE BOULEVARD SUDBURY

VAIVAAKO TEITÄ
Korkea verenpaine, reuma sairaudet, käsien jäykkyys, pitkäaikainen päänsärky, unettomuus? Kokeilkaa tieteellisesti tutkittua MAGNEETTIRENGASTA. Se auttaa.
Lääketiede on suorittanut perusteellisia tutkimuksia Japanissa, Englannissa, Amerikassa, Neuvostoliitossa ja muissa maissa.
Tilatkaa jo tänään, tyylikkäästi muotoiltu, tieteellisesti tutkittu kullan värinen magneetti rengas. Niitä on miehille ja naisille — pieni, keskikoko ja suuri. Hinta vain $10.95 kpl. Ontarion asukkaat lisätkää 5% myyntivero — 55 senttiä.
Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing Company Ltd.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO